

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Ishaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštne proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Neodvisni slovenski kmečki kandidatje

katerih kandidature bo z vsemi močmi podpirala narodna stranka, so doslej:

1. Za volilni okraj Brežice-Sevnica-Laško

Ferdinand Roš,

kmetovalec v Hrastniku in župan trboveljski;

2. Za volilni okraj Celje-Vransko

Fran Roblek,

kmetovalec v Žalcu;

3. Za volilni okraj Gornjigrad-Šoštanj-Slovenjgradec-Marenberk

Vinko Ježovnik,

kmetovalec v Velenju in načelnik šoštanjskega okrajnega odbora;

4. Za volilni okraj Maribor desni breg-Slov. Bistrica-Konjice

Viktor Glaser,

kmetovalec in lesotržec na Smolniku p. Rušah.

Kmetje! Iz Vaše srede so izbrani možje, Vaši sotrpini so, Vaše težnje in potrebe poznajo iz lastnihkušenj! Delajte vsi nato, da slovenski kmetje kakor en mož stoje za njimi! Zmaga svobodne kmečke in narodne misli nam bodi vzor!

Glavni zbor zaupnikov narodne stranke in stališče stranke glede volitev.

Preteklo nedeljo je zboroval v Mariboru glavni zbor zaupnikov narodne stranke, da stori končni sklep o postopanju pri prihodnjih volitvah. Zastopani so bili vsi volilni okraji in se je dossegla po tri ure trajajočem posvetovanju v vseh točkah popolna edinost. Predsedoval je zboru, katerega se je udeležilo okoli 200 zaupnikov, Josip Šinko, župan v Središču.

Soglasno se je izrazilo prepričanje, da nova stranka, takozvana kmečka zveza ni ustanovljena za varovanje koristij Slovenstva in tudi ne kmečkega stanu, ampak da je kmečka zveza le prazno ime, za katerim se skrivajo maloštevilne osebe, da vzdržijo v drugi obliki svojo moč in vladarstvo nad ubogim ljudstvom. Narodna stranka vstaja odločno v najostrejšem nasprotju proti dosedajni politični komandi, naj se zavije v katero koli obleko. Narodna stranka si je v svesti, da so dosedajni štajerski voditelji bili nesreča za našo deželo, ker niso crpali pomoči za svoje delo iz naroda, ampak so istega v svoji ošabnosti prezirali. Zaupniki so izrazili soglasno svoje prepričanje, da bi bila sramota za štajerske Slovence, ako bi bili izvoljeni za poslance taki značaji, kakor sta odvetnik dr. Benkovič in finančni komisar dr. Povalej. S tema dvema bi bilo za člane narodne stranke vsako občevanje izključeno in bi bila izvolitev teh dveh kandidatov za prizadete okraje gotovo nesreča, ker sta se postavila v kričeče nasprotstvo z vsemi mislečimi ljudmi teh okrajev. Narodna stranka si je v svesti, da more preobrat v našem javnem življenju nastati le z leti in z vstrajnim delom. Zato narodna stranka pri bližnjih državnozbor-

Narod, vstani!

Velicastni praznik Zveličarjevega vstajenja se bliža. Globoko v svojih dušah občutimo mogočnost tega velikega dne, ki nam obenem naznanja vstajenje narave k novemu življenju.

K novemu življenju kliče narodna stranka od svojega postanka sem slovenski narod. Kliče ga iz političnega mrtvila minolih dolgih let iz duševne onemoglosti, kliče ga, da zdrobi politično jerobstvo posameznikov in njih politično komando, kliče ga, da vstane, da začne z neupogljivo voljo sam odločevati o svoji usodi, da postane sam sebi gospod.

V oči gled bližajočim se velikim dogodkom kličemo svojemu narodu:

vstani, narod,

in izraz Tvoje neupogljive volje naj pokaže ljudskim nasprotnikom Tvojo mlado moč. Dolga leta so ti le-ti obljubljali sijajne palače lepe bodočnosti, a obljube so ostale pene; sezidaj si končno zgradbo boljših dni sam iz svoje moči.

Dne 14. majnika pokaži, da si svobodni slovenski narod ne pusti poveljevati, ampak hoče voliti po svoji vesti in po svojem prepričanju.

Narod, vstani!

skih volitvah še ne postavi nikjer svojih kandidatov, pač pa sklene v vseh kmečkih volilnih okrajih nasprotovati z vsemi močmi nesreči naroda, to je vladoželjnim in sebičnim komandantom takozvane kmečke zveze. Zato se soglasno sklene nikjer podpirati kandidata dosedajnih nadutih samovladarjev v štajerski politiki, ampak povsod z vsemi močmi podpirati neodvisne kmečke kandidate, za katere se ljudstvo samo odloči. Sklene se v celjsko-vranskem okraju podpirati kandidato posestnika Franca Robleka proti finančnemu komisarju dr. Povaleju, v okraju Laško-Brežice-Sevnica kandidato neodvisnega kandidata kmetov in delavcev posestnika in župana Ferdinanda Roša nasproti odvetniku dr. Benkoviču in v okraju Gornjigrad-Šoštanj-Slovenjgradec-Marenberg-Arvež kandidata neodvisnih kmetov in obrtnikov, posestnika Vinka Ježovnika proti deželnemu odborniku profesorju Robiču. V okraju Maribor desni breg-Slov. Bistrica-Konjice se sklene soglasno podpirati neodvisnega kmečkega kandidata **Viktoria Glaserja, posestnika in lesotržca na Smolniku pri Rušah**, nasproti Koroščevemu odvisnemu kandidatu županu Pišku. Nadalje se sklene tudi v okraju Maribor levi breg-Sv. Lenart-Gornja Radgona-Ljutomer podpirati takega neodvisnega kmečkega kandidata, ki je narodni stranki pravičen, nasproti Koroščevemu odvisnemu kandidatu Roškarju. Ravnotako se prepusti volilem ptujskega in ormoškega okraja, da postavijo neodvisnega kandidata, katerega obljubi narodna stranka z vsemi močmi podpirati. Glede okraja Šmarje-Rogatec-Kozje se vzame z veseljem na znanje, da neodvisni kmetje nameravajo sklicati shod, na katerem se uprejo vsiljivcu kaplanu dr. Korošču ter bode tudi v tem okraju stranka podpirala le neodvisnega kandidata, ki priznava program narodne stranke. V slednjih okrajih je tem nujnejše potrebno, da nastopijo neodvisni narodni kandidati, ker se je bati, da v nasprotnem slučaju nasprotniki dr. Korošča volijo rajši Nemca „Štajerčevca“. Vsako pogajanje s „štajerčevsko“ kot nemško stranko mora biti izključeno. Glede mestnega volilnega okraja Celje-Ormož se naroči izvrševalnemu odboru narodne stranke sklicati v kratkem shod volilcev, na katerem se sporazumno z vsemi strujami volilcev postavi naroden kandidat in sicer če le mogoče obrtnik ali trgovec.

V okrajih Maribor mesto in Ptuj Lipnica

se odločitev prepusti dotičnim okrajnim odborom ter se izrazi želja, naj se tudi tu postavijo slovenski kandidati. V nobenem slučaju ne smejo člani stranke podpirati v slučaju več nemških kandidatov kateregakoli nemškega kandidata proti drugemu nemškemu kandidatu. V okraju Ptuj-Lipnica mora toraj biti izključeno podpirati Malika nasproti kakemu drugemu Nemcu in ravno tako mora biti v Mariboru izključeno, da bi kak Slovenec volil nemškega kandidata slovenske duhovščine, takozvanega krščanskosocialnega kandidata, ampak prej delavskega kandidata, če bi Slovenci svojega kandidata ne sklenili postaviti. Za slučaj ožjih volitev si narodna stranka pridrži popolno prostost in bode o tem pozneje sklepala. Nikdar pa ne sme niti v ožjih volitvah noben član narodne stranke podpirati kandidata, kateri bi poprej ne dal zagotovila, da ne bode narodni stranki sovražen, ampak se dotični kandidati store odgovorne za posledice sovraštva zoper edino narodno organizacijo na Štajerskem, narodno stranko.

To so sklepi glavnega zbora narodne stranke z dne 24. marca 1907 in ti sklepi so obvezni za glavni in izvrševalni odbor stranke, za vse okrajne odbore in za vse somišljenike sploh.

Poraz dr. Povaleja v Dramljah.

V nedeljo, 24. t. m. je začel dr. Povalej prirejati volilne shode. Po dopoldanskem shodu v Št. Jurju je prišel popoldan k nam. Zbralo se je okoli 200 volilcev. — Že način, kako se je otvorilo zborovanje, je bil ponesrečen in za Drameljčane naravnost razžaljiv. Ne vemo, ali smatra dr. Povalej Drameljčane za tako neumne, da bi ne znali voditi zborovanja, ali ga pa izmed trojice njegovih tukajšnjih privržencev nobeden ni hotel predstaviti volilecem. Prignal je namreč sabo nekega kmeta iz Šentjurja — zvedeli smo, da se mu pravi Berbunkl — ki mu je stal vedno na strani, kakor angelj varuh. Ta Berbunkl torej stopi na oder in začne govoriti. Mislili smo že, da je on kandidat. A kmalu nam predstavi pravega kandidata dr. P., in mu podeli besedo. Pričakovali smo, da nam sedaj ta predstavi onega človeka, ki je njega predstavil, a opustil je to in začel govoriti svoj kandidatni govor. Govoril je na dolgo in široko, kaj vse bo on kmetom dobrega storil, a govoril je tako, da smo se vsi pošteno dolgo-

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od sosedu do sosedu!

časili. Da je to res, zato je dokaz to, da je vladala med govorom in ob koncu grobna tišina. Le trikrat mu je začivkal eden izmed njegovih strahopetnih živijo; s strahom se je oziral ta navdušeni poslušalec, kaj neki to pomeni, da čivka vedno le sam. — Ko je dr. Povalej končal — omenimo še naj, da je govoril tako, kakor bi že bil poslanec — prevzame zopet oni Berbunkl besedo. Zapomnil si je nekaj Povalejevih besed, nam te ponovil in rekel, da bomo gotovo vsi Povaleja volili. Misli si pa je ta junak, da razun njega in Povaleja na shodu ni nobenega, ki bi znal tudi kaj povedati. Bil je tako predrzen, da zaključil shod, ne da bi volilce vprašal, če želi kdo besede. A mož se je hudo vrezal. Med zborovalci nastane hrup in čujejo se klici: Kdo pa si ti, ki misliš nam komandirati? Ali mi volilci domačini nimamo besede? — Stopi na oder trgovec in posestnik Jarnovič, ki govori sledeče: Dragi zborovalci! Kakor vam vsem znano, volili smo do sedaj za poslance že razne može, kateri pa za nas kmete niso nič, ali bore malo storili. Nočem jim predbacivati, da mogoče niso imeli dobre volje, jaz le trdim, da niso ničesar dosegli. A dragi kmetje! Če vas katerega čevlji žuli, čuti to sam gotovo bolj, ko kdo drugi. Zato je pa zadnji čas vstal med kmeti klic, kmet naj voli kmeta za poslanca in ta klic se ne da več ndušiti. — Danes teden je bil shod kmetovalcev v Žalcu, katerega se je udeležilo 1500 kmetov, ki so enoglasno sklenili: Roblek mora biti naš poslanec. Na Jožefovo so pa zaupniki takozvane kmečke zveze sprejeli kandidaturu dr. Povaleja. Prašam pa današnjega kandidata: 1. Kot c. kr. uradnik je prisegel vladi zvestobo. Ali se bo on kot poslanec potegnil za svoje volilce, ali se ne bo zbal jeznih obrazov ministrov in drugih vladnih mož? 2. Kolikor vem, je dr. Pov. edini Slovenec kot višji uradnik pri finančnem uradu v Mariboru. Če postane on poslanec, zasedel bo to mesto Nemec in tako smo Slovenci prikrašani zopet za enega uradnika, katerih povsodi tako težko pogrešamo. Prepričan sem, da on kot uradnik lahko več dobrega stori za slov. narod kakor če bi bil poslanec, posebno ker imamo kandidata kmata, ki ni odvisen od vlade.

Po kratkem govoru dr. P., ki pa nas ni bogve kako prepričal, oglasi se za besedo kmet Blaž Jesenek in govori takole: Ljubi mi Drameljčani! Znano vam je, posebno vam občinski možje, da ne morem držati jezika za zobmi, kadar se gre za blagor občine, in tako čutim tudi danes dolžnost, spregovoriti par besed. Slišali smo od kandidata, ki se nam je ravno predstavil, prijetne besede in lepe obljube. Ali bati se je, da bodo te besede podobne staremu predovornu, ki pravi: kadar konjiča loviš, mu ovsa moliš, ko ga pa dobiš, mu z bičem rebrice gladiš. Žalibog, da smo mi revni kmetje ta pregovor v tako obilni meri poskusili. Slišali smo, da je dr. P. kmet. Res ima v Sentjurju kmetijo, pa on je le doktor in c. kr. uradnik v Mariboru in je od države dobro plačan; on zasluži letno nad 2.000 gl. in po takem je njemu posestvo le za zabavo in ne občuti že tako razjedenih in bolečih žuljev kmečkih rok. In kdor je enkrat doktor, ta ne more imeti imena kmet. To je ravno tako, kakor bi rekel, da je ta miza, kjer stojim, kočija, ko ne bo nikdar kočija. Dragi kmetje! Dobro se spominjate lanskim nadomestnim državnozborskih volitev; kandidiral je takrat tudi dr. P. in to proti dr. Korošcu. Takrat je dr. Korošec hudo napadal v Slov. Gospodarju dr. Povaleja, na kar je ta odstopil od kandidature. Prišla je druga nadomestna volitev v drž. zbor. Takrat so nam tiščali mariborski gospodje z vilami in grabljami nam nepoznanega Vovška. Tudi proti njemu je dr. P. kandidiral. Dobil je pri teh volitvah tudi nekaj glasov. Slov. Gospodar je tudi pri teh volitvah pisal proti dr. Pov. Vprašam vas, kako more to biti, da je bil lani Slov. Gospodar dr. P. tako nasproten, zdaj ga pa naenkrat hvali tako vzglednega katoličana? Tukaj je zelo zamotana štrana, ki jo razvozla le tisti, ki zna prav misliti. — Imamo pa mi kmetje za kandidata krščansko vzglednega kmata, ki so ga danes teden na javnem shodu v Žalcu izvolili. Takrat na javnem shodu bi se lahko bil tudi današnji kandidat kmetom predstavil za kandidata, če bi imel res voljo, postati pravi poslanec. Ker pa ni imel zaupanja do kmetov, čakal je na zaupni shod v Celju, da ga gospodje pri zaprtih vratih postavijo kandidatom, čeravno je bilo veliko zaupnikov celo od kmečke zveze proti njemu. — Opisati vam hočem na kratko kandidata, ki si ga je kmetsko ljudstvo

v nedeljo na v Žalcu na javnem shodu izvolilo. Bilo jih je okoli 1.500 in celo kmetje, ki so pri kmetski zvezi, so bili za velespoštovanega krščanskega kmata Robleka. Ta kmet je v Žalcu pri cerkvenem odboru, on je žalski cerkvi velik dobrotnik. Njegova družina se zbere vsak večer pred podobo Matere božje, kjer noč in dan luč gori, in moli skupno rožni venec. Videl sem ga pa tudi sam, kako je na semnju v Celju in Teharjih snel klobuk z glave, ko je zvonilo poldne, in molil Angeljsko čiščenje. Zdaj pa čujte, kaj Slov. Gospodar piše. Pravi, da je liberallec. Rečem vam, če je kmet Roblek liberallec, tako je cela Avstrija liberalna in med nami ni več katoliškega moža. Samoobsebi je umevno, da nas visoki gospodje s takimi lažmi le plašijo, ker se bojijo, da bi mi kmetje dobili pravega poslanca. Dolga leta so v drž. zbor hodili le visoki gospodje in kdor ni imel naslova dr., si je mislil, revni kmet pač ne sme prestopiti praga državnega zbora. Pa motili smo se, ljubi kmetje; saj vidite, kaj so ti gospodje za kmata storili. To so dosegli, da imamo vedno večje davke. — Torej ljubi kmetje, ne dajmo se motiti na dan volitve in vsi glasujmo za krščanskega in značajnega kmata Robleka, ki bo res pravi zastopnik kmečkega stanu!

Navdušenje, ko sta govorila Jarnovič in Jesenek, je bilo velikansko. Le tak vzgleden mož, kot je Roblek, mora biti naš poslanec. O dr. Povaleju pa so govorili po shodu ljudje, ta mož pač ni po naši volji, mi ga ne bomo volili. — Tako je dr. Povalej sijajno pogorel, nihče izmed Drameljčanov ni govoril za njega razun onega Berbunkla, ki pa nima pri nas ničesar opraviti. Prvi dan je bil za Povaleja res križev pot, le da je padel že pri drugi postaji. — Od par strani, ki niso prav nič v to poklicane, se z vsemi močmi agitira za dr. Povaleja, in sedaj, ko so videli včerajšnji njegov poraz, še bolj. Svetujemu jim stvari na dobro, naj to opuste, sicer bomo govorili drugače!

Zavedni Drameljčani.

Glavna skupščina južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu dne 24. febr. 1907.

(Konec.)

II.

Društveni blagajnik poroča, da je imelo društvo v minolem letu 3359 K 81 v dohodkov in sicer 500 K državne in deželne podpore za razstavo v Londonu, redne državne podpore 800 K, posojila v Savinski posojilnici 1100 K, vrneni stroški za poskuševalni nasad 84 K 14 v, letnina 55 udov & 2 K = 110 K in za prodani hmelj v Londonu 465 K 67 v. Stroški: primanjkljaj od minolega leta s posojilom po 500 K = 48 v, časopisi 26 K 80 v, vrneni posojilo z obrestmi 1173 K 68 v, pisarniške potrebe 276 K 12 v, poskuševalni nasad 167 K 82 v, tajniku in blagajniku kot remunercijo 300 K, za brzojavna poročila 40 K 69 v, za Bilgerjev grob 7 K 70 v, skupaj 3789 K 61 v. Primanjkljaj znaša torej 429 K 80 v; ta vsota bo pa se pokrila z vže obljubljeno državno in deželno podporo. Pregledovalcem računa bila sta izvoljena g. Franjo Oset — Vransko in g. Martin Ocvirk — Mala Pirešca.

III.

Provenijenčna postava za hmelj. O tej točki poroča namesto g. Josip Sirce, g. Franc Pikl. Razpravljanje vršilo se je v smislu poročila natisnjene v „Narodnem listu“ št. 8 z dne 21. febr. t. l. K besedi oglašil se je tudi č. g. župnik Korén ter omenil, da bo pred vsem treba skrbeti za to, da stopimo gledé hmeljske kupčije na lastne noge in sicer s pomočjo deželnih in državnih podpor. Treba bi bilo, da si ustanovimo svoj lastni trg za hmelj in da si postavimo v različnih delih sveta svoje ljudi, kateri bi naj varovali naše koristi.

IV.

Praktične izkušnje o hmeljarstvu. Društveni tajnik omeni, da je hmeljarsko društvo vže napravilo ulogo na osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe v svrhu izposlovanja postave za obvezno iztrebljenje divjega hmelja; razložil je tudi, zakaj je divji hmelj pravemu hmelju škodljiv in kako upliva na njega. Centralni odbor je dotično prošnjo vže rešil in omenil, da se divji hmelj popolnoma iztrebiti ne dà in da bi dotična postava ostala le na papirju. Svetuje pa društvu, da se le s poukom in dobrim zgledom dà kaj doseči. Potovalni in ljudskošolski učitelji naj bi se tudi naprosili, da v tem oziru vplivajo na ljudstvo. Razgovor o tej točki postal je prav živahen in so se ga udeležili gg. prof. Anton Jošt — Celje, M. Jošt — Gotovlje, K. Cvikl — Žalec, Vinko Steiner — Gorica in še drugi. Z ozirom na eni strani na to, da raste divji hmelj v silnih

goščavah, kjer se do njega priti ne more, da bi se s korenine vred izkopal in z ozirom na drugi strani na dejstvo, da korenine divjega hmelja varujejo bregove tekočih vod, sklene se, hmeljarjem priporočiti, panoge divjega hmelja porezati pred cvetom. V izvrštev tega sklepa naj se v posameznih občinah najmejo na stroške občine ali dotičnih hmeljarjev za to delo sposobni ljudje.

Društveni tajnik omeni dalje, da sta bila sodnijsko zaprisežena zvedenca v hmeljskih zadevah v minoli seziji petkrat poklicana, da sta razsodila v takšnih slučajih, kjer hmeljar ni pripeljal kupcu takšnega blaga, kakoršnega mu je prodal ter opozori navzoče na poštenost pri hmeljski kupčiji. Marsikateri hmeljarjev je imel tudi vsled tega škodo, ker je zahteval za svoje blago pretirano ceno; navadno obvelja izrek: prvi kupec najboljši kupec.

G. V. Južna priporoča, naj bi hmeljarsko društvo pošiljalo vsem občinam poročila o ceni hmelja; ta predlog podpira tudi g. prof. Jošt. Društveni tajnik javi, da je društvo takšno ponudbo storilo leta 1905. vsem občinam Savinske doline, a odzvale so se temu vabilu le tri občine. V tem oziru bi pač najboljšo bilo, ako bi si pozamezne občine preskrbele tržna poročila naravnost iz Žateca ali Nürnberga. Brzojavka iz Žalca v Braslovče na primer stane ravno toliko, kakor brzojavka iz Žateca ali Nürnberga v Braslovče.

G. Jože Žigan svetuje, naj se hmeljišča s puhlo zemljo kolikor mogoče opustijo, za hmeljišča naj se izberejo zemljišča s težko, dobro zemljo, kajti le v takšni zraste potem blago, kakoršnega upoštevajo in radi kupujejo hmeljski trgovci.

K besedi se oglasi tudi g. prof. Kožuh iz Celja, ter omeni, da so med Slovenci vsi stanovi že precej dobro zastopani, le trgovcev in tehnikov nam manjka; povdarja važnost trgovskih šol in važnost učnih potovanj v povzdigo trgovstva. Priporoča za to skrbeti, da bi si naša mladina pridobila potrebne naobrazbe v trgovskih šolah in praktične spretnosti v trgovstvu na svetovnih tržiščih.

G. Martin Marovt povdarja vse zasluge, ktere si je hmeljarsko društvo za povzdigo hmeljarstva pridobilo, zahvali se odboru za spretno in uspešno delovanje ter vabi navzoče, naj pristopijo društvu kot udi.

Pregledovalca računov javita, da sta letni račun po pregledu potrdila.

Ker se nikdo več k besedi ne oglasi, zaključí predsednik glavno skupščino ob 7 uri zvečer.

Žalec, dne 24. februarja 1907.

Anton Petriček
društveni tajnik in blagajnik.

Iz političnega sveta.

V štajerskem deželnem zboru

se je v zadnjih sejah razpravljalo o deželnem proračunu za l. 1907. Pri točki o izdatkih za kulturne (poljedelske) namene je dr. Hrašovec govoril o štajerski kmetijski družbi, ki dobiva 13.000 kron letne podpore za celo deželo, a postopa nečuvno pristransko pri snovanju podružnic v slovenskem delu Štajerske. — Poslanec Roš je utemeljeval svoj predlog za ustanovitev trsnice in drevesnice v Laškem trgu in se je izročil predlog deželnemu kulturnemu odseku. — Za napravo vodovoda se je dovolilo trški občini Planina 1000 kron podpore in 6000 kron brezobrestnega posojila; za enako napravo se je dovolilo občini Kapele pri Brežicah brezobrestnega posojila 8000 kron. — Za razširjenje bolnišnice v Radgoni se je dovolilo nadaljno posojilo 30.000 kron.

V seji minolega petka je deželni odbornik Hoffman-Wellenhof odgovoril na vprašanje posl. Roša, zakaj se je oddala služba učitelja slovenščine na meščanski šoli v Celju nesposobnemu in slabo opisanemu učitelju. Rekel je, da učni red za deželne meščanske šole ne zahteva za poučevanje slovenščine — učne usposobljenosti. Če deželni odbor misli, da bo za poučevanje na meščanskih šolah nazadnje tudi vsaka baraba dobra, dobro; če pa misli, da je s tem zadeva končana, se pa korenito moti. — Posl. Vošnjak je nasvetoval razne izpopolnitve v deželnem kopalšču v Dobrni. — Sklenilo se je, zgraditi na deželne stroške železnico s kolodvora slovenjebistriškega v Slovenjo Bistrico samo, ako bi stroški ne znašali nad 292.000 kron. — Minolo soboto je bila zadnja seja in se je odgodilo zasedanje dež. zbora do jeseni. — Posl. Roškar se je pritožil, ker se je neko občino v ptujskem okraju prisililo, da bi morala sprejemati nemške vloge, a priziv še danes ni rešen. — Grof Lamberg je v imenu deželnega odbora poročal o predlogi za ustanovitev slovenske kmetijske šole za Spodnje Štajersko. Ker je država obljubila 40odstotni prispevek, se dovoli deželnemu odboru v ta namen 100.000 K

kredita, da kupi od posestnika Pisanca v Št. Jurju ob juž. žel. posestvo za 50.000 kron, da se zgradi poslopje in se poskrbe vse potrebščine. — Nato se je sprejela sprememba nekaterih točk občinskega reda. — Predlog političnega odseka, naj se odkloni volilna dolžnost, se sprejme. — Nato se dovoli 10.000 kron za pomaknitev nekaterih šol iz III. v II. plačilni razred. Gotovo je, da bo imel od tega zvečine korist zopet nemški del Štajerske. — Za regulacijo Hudinje pri Celju se dovoli 29.040 kron. — Na predlog posl. dr. Ploja se dovoli 4 posestnikom v bizeljski občini, katerim so plazovi napravili ogromno škodo, podpore 20.000 kron.

Volilna dolžnost na Štajerskem

se ne uvede. Nekateri poslanci so v štajerskem deželnem zboru predlagali, naj bi se uvedla za Štajersko volilna dolžnost, kakor se je to zgodilo na Moravskem in ponekod drugje. Politični odsek pa je v svoji seji to s 5 proti 4 glasovom odklonil. Za volilno dolžnost so glasovali v odseku poslanci dr. Ploj, Rokitsanski, Schoiswohl in Hagenhofer, proti njej pa poslanci dr. Schacherl, Sutter, Stürgh, Reitter in Kokoschinegg. Tako torej na Štajerskem ne bomo imeli postave, da bi moral iti vsakdo volit in bi sicer moral plačati kazen.

Kmečki punt na Rumunskem

se širi od dne do dne in prehaja že v oblike zločinstva. Požigi, umori, rop in onečaščenje žen in deklet je na dnevnem redu. Jasno je, da izrabljajo kmečko vstajo, ki ni nastala iz slabih namenov, razni škodljivci, roparji in tatovi v svoje sebične namene. — Mesto Jassy je zasedlo 10.000 vojakov, okrog mesta pa tabori 46.000 kmetov. — Vojaštvo je že skoro povsod mobilizirano. Ponekod se punta tudi vojaštvo. — Ministrstvo je odstopilo in je kralj poveril sestavo novega ministrstva vodji liberalne stranke Sturdzi. — Poveljnik rumunskega vojaštva je izdal na armado oklic, v katerem pozivlje na obrambo domovine in daje navodila pešcem in konjenikom. Z avstrijske meje se opazujejo na Rumunskem dan in noč goreča sela, ki jih zažigajo puntarji. Zažigajo zvečine posestva takozvanih bojarjev, to so nekako graščaki na Rumunskem. Glavno mesto Rumunske, Bukarešta, je v nevarnosti. — V državni zbornici je prišlo do burnih prizorov. — Kralj je izdal slovesni oklic na narod, v katerem obljublja različne spremembe v prid kmečkemu prebivalstvu.

V srbski skupščini

se je živahno razpravljalo vprašanje o odnošajih Srbije do Avstrije. Nekateri poslanci so strastno napadali vladno zavoljo njene politike, zakaj že ni sklenjena pogodba z Avstrijo. Finančni minister je izjavil, da je vsaka pogodba z Avstrijo brezpomembna, dokler ne dovoli Avstrija uvoza živine iz Srbije.

Na Bolgarskem.

Sporočili smo, da je bil nedavno umorjen ministrski predsednik Bolgarske, Petkov; njegov morilec je že priznal, da je storil čin iz političnih nagibov, da oprostí deželo trinoga, ki je tiščal vsak svobodni dih naroda k tlom. Dognalo se je, da je na Bolgarskem bila zasnovana cela zarota proti dosedajni vladi, katere nesrečna notrajna in zunajna politika je državi tako neizmerno škodovala. Med ljudstvom je takozvana opozicija, t. j. oporbena stranka, ki je hotela novo narodno življenje na Bolgarskem, močno se ukoreninila — in splošno se sodi, da je ministrski predsednik Gudev, kateri je po Petkovu prevzel vodstvo vladnih poslov, le prehod k novemu ministertvu iz stranke opozicije. Ta pa je naravnost v nasprotju z dozdajno vlado velika nasprotnica Turčije, in tako se zna zgoditi, kar že prerokujejo veliki svetovni listi, da stopi vprašanje macedonske vstaje zopet v ospredje, da sploh stopi v ospredje parola: boj tlačenihi balkanskih Slovanov proti Turčiji, in zna se v doglednem času zgoditi, da zažvenketa bojno orožje med Bolgarsko in Turčijo. — Če pride opozicija na Bolgarskem na površje, bo slovanska politika na Balkanu dobila krepke korenine in se bo obenem ustvaril močen jez proti prodiranju Germanov na izhod. In v tem znamenju pozdravljamo prihajajočo novo dobo na Bolgarskem!

Vojska v Srednji Ameriki.

Med državami Salvador in Honduras na eni in Nikuragua na drugi strani se je vnela vojska. Že več tednov trajajo večje in manjše praske, pred kakim tednom pa je tri dni trajala ena najbolj krvavih bitk, kar jih poznajo v Srednji Ameriki, in nikuraguaške čete so popol-

noma premagale vojsko belih odrugih držav. Na obeh straneh je bilo okoli 1100 mrtvih in ranjenih.

LISTEK.

Ob vrnitvi.

Spisal J. G. Dobletinski.

V morja meglenega sivini

sametno jadro lesketa

Kaj je ostavilo v očini?

Kaj išče daleč od brega?

M. J. Lermontov.

I.

Dolgo že nisem bil v predragi domovini, v rojstni vasi. Danes pa se vračam; tvoj verni sin, oj tiha in ponižna vasica. — Pravim: tiha in ponižna, in vendar si vsa praznična, ko se skrivaš za duhtečim gajem; skromna kakor vijolica gledaš tja v blagoslovljena žitna polja, v roznate livade, v zlato domačo grudo ter si vsa radostna, smehljajoča in lepa. — Sprejmi najprvo iskren pozdrav tvojega udanega sina, potem pa mi pripoveduj o sreči ter o radostnih in veselih dneh, ki so te obiskali v tem dolgem času moje odsotnosti. Toda ne zamolči mi tudi tožbe o nesreči in zlu, ki te je zadelo. Naštej mi, koliko je bilo solz, katere si prelila v tem času po tvojih sinovih in hčerah, ker so te ostavili, preselivši se na groblje, tja k beli cerkvi na griču. Kar nič mi ne zamolči o žalosti, da se tudi jaz posolzim za onimi, ki so bili mojemu srcu blizu. Žalost in nesreča mi nista tuji.

Ko sem odhajal v tujino, dali so mi na pot talisman, katerega sem čuval kot največjo dragocenost. Ob slovesu so mi povedali zaupno, skoraj nekako skrivnostno, kako moč ima talisman v sebi, in da se imenuje rodoljubje, ljubezen domovinska. Skrbno naj ga hranim in čuвам, ko bodem daleč v svetu. V sredi opojnih varljivosti in zmot naj nikdar ne pozabim, kaj sem dolžan svojemu rodnemu kraju. Ako mi bo življenje tam zunaj le težka borba, naj se vedno spominjam na dragi dom, svojce, prijatelje in znance. In res! Gotovo bi sicer podlegel težkočam življenja, zablodil na stranpota in se pogubil, da nisem hranil v svojih prsih dragocen talisman. Ako sem padal pod udarci krute usode, sem tudi vstajal. Hrepenenje po rodni vasi je bilo močnejše ko težkoče življenja. Zavest in ponos domovinski nista pri-pustila madeža čez mene, ki bi bil obenem madež tudi mojim . . .

II.

Oj zob časa, kako trdo je tvoje jeklo! — Koliko si dolbel in trl, da si toliko opustošil in razdejal! Kakšna izpremenba med nekdanj in sedaj! Ob prvem pogledu nisem opazil tolike izpremenbe, kakoršna je v resnici. Celo drobne vaške hišice so zlezle nekam v tla, se znižale in povesele slemena. Največjo izpremembo je opaziti na starem, odkar pomnim sivem in ponosnem gradu Vrbovcu, nedaleč od vasi. Zdi se mi, da vidoma leze skupaj, se znižuje, manjša in krči in trhli kakor starka, hodeča ob palici, sključena od leta do leta bolj in bolj. Na okroglih stolpih se mu množe, širijo in debelijo usodne razpoke, ozna-njevalke trhlости in razpada. — Hej stari sivi, morda sva živela najdalje!

Kolo časa, kako nevzdržan je tvoj tek in kako nepreklicni so tvoji termini! — Ah, za koliko si pomnožil grobove na groblju tam pri beli cerkvi na griču, v katerih spe moji stari prijatelji in znanci! — Kam se vam je tako mudilo, predragi moji, da niste počakali moje vrnitve? — Ste-li vsaj prihanili prostor za mojo gomilo? — Kdo pa naj izdolbe grob meni, ako ne bo niti prijatelja in ne znanca, kateri bi takrat, ko bi uravnal stene tihi jami, vsaj zdihnil: „Ker nisi našel miru in sreče v življenju, naj ti bo vsaj jamica sladka! — Do sem so te spremljale trpke prevare, toda zloba sveta ima svoj sled le do sem in ne dalje. Zato počivaj v miru, ubogi trpin! — Zemljica domača, bodi mu lahka!“

In pri slednjem udarcu prijateljeve motike bi takrat švignil jek od pokopališnega obzidja ter prinesel do hladne jame sladko besedico: Mir . . .

III.

Šel sem na groblje tja k beli cerkvi na griču in se razjokal, potem pa sedel na star, prevrnjen nagrobni kamen ter se zamislil v prošlost. — Noč je že pričela razgrinjati prve, komaj vidne večerne sence, ko sem se vračal v vas. Prišedši do sredine polja, kjer se svetlika Vovkova

kapelica, se je naenkrat odluščila od nje temna majhna postava ter parkrat nemo zamahnila z roko. Stopil sem h kapeli, kjer je stala, oprta na leseno ograjo, stara vdova Zdešarca. Ko si je z levico otrla nagubani obraz, me je objela.

„No glej ga no, kaj si vendar prišel? — Takoj sem te spoznala! — Kako je pač to, da si prišel domov? — Mnogokrat sem mislila na tebe in zdelo se mi je, da te ne bodem videla nikdar več, ker te ni bilo tako dolgo. Misli-la sem, da si že popolnoma pozabil na dom. — A zakaj si tako bled?“

„Mati! prišel sem domu, da tu umrjem. Doma mi bo umreti tako sladko! Umrli bi rad, tako rad! — O ko bi vedeli, mati, kako je meni!“

„Ne govori tako, otroče moj! Saj si še le začel živeti, pa bi že umrl, kakor moj France! — Samo dve leti je bil starejši od tebe moj France in ne več — in ni ga več! — Kolikokrat sem te pestovala, ko je še živela tvoja blaga mama! — Tvoje mame nisi nikdar poznal, je-li? — Po njeni smrti sem te pestovala še večkrat! Ko si shodil, si prišel skoraj vsaki dan k meni in vselej sem ti dala sladkega mleka ali pa mednih brusov. Res! — Saj sem te imela tako rada! . . . Toda kaj ti je za božjo voljo, da si tak? — Tako si prepadel in bled! Kako si se spremenil! — Pa saj veš: tudi pri nas se je zelo spremenilo! Tako grozna nesreča, kaj misliš! — O sveta kokarska Marija, daj mu sveta nebesa; saj ni bil slab in hudoben človek, moj France!“

„Da, slišal sem o tej grozni nesreči, toda povejre mati, kako se je to zgodilo in kako je umrl France?“

„A kako je umrl? — Kaj jaz vem, kako je umrl? O sveta kokarska Mati božja! Predlansko zimo je bilo. Takrat je bil tisti veliki sneg in hud mraz. Zgodaj zjutraj je začel brusiti sekiro, jaz pa sem mu šla kuhat mleko za zajutrek. Nato je šel z drugimi v goro. Na Tratici, — tam nekje za Črnim grabnom — saj veš — so takrat sekali drevje. Moj sin je obdeloval neko deblo, nekoliko bolj v strmcu so pa trije drugi pod-sekavali veliko bukev. Nakrat se je podsekano drevo pričelo nagibati in padati. Tedaj so ga hoteli opozoriti in so začeli vpiti: „France beži, beži!“ — toda ubožec v hipni zmedenosti ni vedel, kaj mu pravzaprav preti in kam bi naj bežal in ušel. Nevede se je zatekel proti njim. Takrat se je še le zavedel in se obrnil v nasprotno stran. — Utekel ni! Drevo ga je dohitelo in ubilo. Tistega dne popoldne so ga prinesli domov, vsega krvavega, s polomljenimi udji, še toplega, a mrtvega! — Ah! — On je bil edini moj človek na svetu, družega nisem imela. Bog mi je vzel še tega, in sedaj sem sama, čisto sama!“

Padle so, žal navsegdar,
rožice moje pomladnje;
amel jih življenja vihar,
strle jih vihre so hladne . . .
V. A. Mazurkevič.

IV.

Še je govorila starka o svojem sinu ter si brisala solze z rujavega lica, v katero je začrtala tuga globoke brazde skrbi in britkosti. V tem je legel na polje mrak in nastopila je tiha, zvezdnata noč. Hladen vetrič je dihnul sem od Črete. Globok vzdih, spremljan od tihega, pritajenega ihtenja, se je izvil iz starkinih prs. Tedaj se je tam daleč nekje za Svetokriško planino utrnila zvezda in švignila skozi ozračje v temno noč ter pustila za seboj blede svetlobe. Ta hip sva utihnili oba in se spogledala. — Toda to ni bila moja in ne starkina zvezda, ki se je utrnila z nebesnega svoda. Najini zvezdi sta se utrnili že davno, davno poprej in padli v tmino. Od takrat pa je najino obzorje le blede in hladna mesečina, ker ni na njem zvezde-kraljice . . .

Iskal sem primernih besed, ki bi jih mogel spregovoriti starki v tolažilo, toda zaman. Nekaj neizmerno težkega mi je leglo na prsi in molčala sva dolgo časa. Naposled sem spregovoril: „Kaj boste sedaj storili z domačijo, ko nimate nikoršnih svojcev?“

„Kaj bi storila z domačijo, ne vem. Sprva sem mislila tako: Naskrivaj zažgem hišo na več krajih in zatrosim ogenj po celem poslopju; na to se zaklenem v sobo in ležem v posteljo ter pustim ognju, da napravi svoje . . . Tako bi se rešila vseh muk najpoprej in najzanesljivejše. — Že sem hotela storiti najhujše zlo sama sebi, ko se je nenadno oglasilo v meni nekaj groznega. Začutila sem edino besedico: Bog! in ta klic je bil tako močen, da me je pretresel vso in od

tistega trenutka ne mislim več na zločin, katerega bi bila storila sama nad seboj. Začela sem treznejše razmišljati o svoji bedi in prejšnjih misli me je bilo strah, zelo strah. Ko sem enkrat pozneje neki sosedi povedala, da nameravam domačijo prodati, so se začeli oglašati kupovalci. Pa prvemu najboljšemu ne prodam, ker se težko ločim od ljubelega doma. „Kot“ si zgovorim, seveda, „dosmrtni kot“ za stanovanje. Ob moji smrti se bo gotovo našla dobra soseda, katera mi bode zatisnila osteklenele oči. Kar ne bom porabila v življenju, bom pa sporočila za maše za sinov dušni mir in moj. — Vera je nam najtrdnjša zaslomba v nesreči. Ko nas zadene najhujše zlo in mislimo, da ne bomo preživeli izgube najmilejšega bitja, nam je vera zavetišče, v katerega se zatečemo in srcu odleže. — Bog nam podeli pozabljenost!“

„Mati, jaz pa ne verujem v ničesar več. Svet mi je vzel vso vero. Ne verujem v ničesar več, ker ne morem verjeti.“

„O nikar, dragi moj! ti živiš v blodnji in hodiš po svetu s praznim srcem, ker nimaš vere. — Pa kaj ti je vzelo vso vero?“ je vprašala starka, ko je pritegnila volneno ruto tesneje okoli glave. — Kako pa je prišlo to, da si zgubil vero? je ponovila.

„Tega ne pripovedujem rad, ker je moja povest predolga in prežalostna“ sem dejal, a starka je silila, naj ji povem ter pričela ngibati toinono, pa sem se udal in ji naslikal solnčnega dneva tihi večer: Zgodilo se je, da sem ležal težko bolan. V začetku moje bolezni so me obiskovali prijatelji in znanci prav pogosto. Pozneje so prihajali redkeje, in končno je prihajal le še eden gledat bolnika, ležečega v neprestani letargiji, ker mu je svet otroval življenje. . . . Ko je prihajal le še edini prijatelj, je prišla nekega popoldne nenadoma tudi ona. . . . Sedla je na rob moje postelje, me vsa vzneta poljubovala, pa zdihovala vsa trepetajoča in drobne solze so mi padale raz njenih rdečih lic na gole prsi. In venomer mi je govorila: Ti si moj, zlati moj, samo moj in jaz sem edino le tvoja in bodem ostala vedno tvoja! Nobena sila me ne more odtrgati tvojemu srcu. Veruj mi to, veruj! Ti si življenje mojega življenja. . . . Ko ozdraviš, bode zasijalo solnce v najine sedaj temne dni in imela bodeva nepregledno vrsto najlepših in srečnih dni. . . .“ Potem je vzela iz žepa svojega krila drobno svetinjico, visečo na plavi vrvici ter mi jo privezala krog vratu. — Glejte mati, takrat sem imel v srcu kakor ogenj živo vero, ko pa je odšla ona v svet, se mi je izneverila in zablodila tako, da se najini poti ne bodeta ne zblížali in ne križali nikdar več in v nobenem kraju, tedaj sem si odvezal plavo vrvico, na kateri sem nosil drobno svetinjico in jo odložil, ker sem izgubil vso vero. . . .“

Dopisi.

Iz Žalca. Vedeli smo, da bodo naši nasprotniki napeli vse svoje sile v obilnem boju, Prepričani smo bili, da bodo resnico in pravičnost črtali iz svojih katoliških načel, vendar tako nizkotnih sredstev nismo pričakovali. Zadnji članek „Slovenčev“ o kandidatu, ki ga je postavila ljudska volja, o g. Robleku, je višek umazanosti. Tako hočejo gospodje iz župnišča uplivati na kandidate in volilce. Težko preboljene rane hočejo osvežiti, rodbino in domače življenje izrabljajo na najgnusnejši način.

To so skrajna sredstva, ki se jih poslužuje sovražnik v veliki sili — če njegov čut pravičnosti in dostojnosti ni že popolnoma ubit. Skrajno ogorčenje mora prevladati vsakogar.

Takega katoličanstva ni učil Kristus. In za tem tičijo duhovniki, čuvaji in oznanjevalci vere, ljubezni!

Studi se nam pred tako podlostjo! Ljudstvo bo pa tudi vedelo obračunati z vami. Pride dan sodbe in nam se ga ni bati.

Kapele pri Brežicah. Dne 10. marca se je vršil pri nas občni zbor kmečke posojilnice, katera je imela v teku enoletnega poslovanja 73.000 K denarnega prometa. Pričakovati je, da osnujemo v naši dolini, morda že v kratkem času, še kako drugo društvo gospodarskega značaja. — Posvetovali smo se tudi o nabavi parne mlatilnice za brežiški okraj, kar bi bilo za naše poljedelce velikega pomena. Dobro bi bilo, da stopijo v svrhu izvršitve te nakane skupaj gospodje, kateri imajo za blagor našega kmetkega stanu odprto srce in denarnico. kajti to bi bil dobro na-

ložen kapital; paziti nam je samo, da nas ne prehiti kaka druga duša.

Ker imamo pri nas dobro obiskane živinske sejme, posvetovalo se je vsled tega, na kak način bi bilo možno postaviti blizu sejmišča mostno tehtnico. Ako bodo naši občinski očetje vneti za omenjeno podjetje, izpeljala se bode stvar brez vsakih drugih ovir.

Da je bil shod dobro obiskan, ter da se je podal vsakteri obiskovalec z zadovoljstvom na svoj dom, o tem ni treba veliko govoriti, kajti pri nas se udeležujejo ljudje prav radi takih shodov. V kratkem priredimo zopet sličen shod v kapelski, oziroma v eni dobovskih občin. Pričakujemo, da se kmetovalci udeležite v velikem številu vsakega, na gospodarski podlagi sklicanega shoda. Tedaj na svidenje!

Kapelčan.

Iz Dobove pri Brežicah. Naše bralno društvo se je začelo dobro razvijati. Uprizorilo je igro „Novi zvon na Krtinah ali srečna sprava“, katera se je tako lepo izvršila, da so bili z uspehom igre vsi zadovoljni, igralci in gledalci. Kar nas je posebno veselilo, je bilo tudi to, da je prišlo k predstavi tudi toliko odličnih gostov iz okolice kakor iz Bizeljskega, iz Brežic in iz Hrvaškega. Kljub temu se je pa pri igri popolnoma pogrčalo vrlih dobovskih deklet, čemur so se vsi tuji čudili. Lahko si mislimo, kaj je temu vzrok. Kakor povsod, tako tudi v Dobovi nismo brez takih, ki ne morejo trpeti, če se priprosto ljudstvo še za kaj drugega briga, kakor za vile in motiko, češ, kaj je kmetu treba izobrazbe. Ti hujskajo tudi proti našemu bralnemu društvu in mu na vsak način prorokujejo pogin. Toda, kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Naše bralno društvo je zopet napravilo korak naprej in tako hoče iti stopinjo za stopinjo na svoji začrtani poti dalje in delati v blagor ljudstva. Ljudstvu se bodo pa sčasoma tudi oči odprle, da bo samo spoznalo, kdo so njegovi prijatelji. — Pri tej priliki še nekaj. V neki letošnji številki „Slov. gospodarja“ čitamo med novicami „Od Sotle“ sledeče vprašanje dobovskega dopisnika: „Ali ni dobovsko bralno društvo ustanovljeno za poštene dobovske moše?“ Na to mi takole odgovorimo: Naše bralno društvo ni ustanovljeno le za poštene dobovske moše, ampak tudi za vse one dobovske fante, ki imajo za dobro stvar dobro voljo.

Iz Spodnjega Dravskega polja.

Če se gre po okrajni cesti od Moškanje do Borovec, se vidi na desni strani ob robu ceste nasad sadnega drevja. V tem nasadu se vidi velika skrb ptujskega okrajnega zastopa za koristi okraja. Od 280 tam nasajenih dreves so jih letos 224 zajci objedli. Najmanj dve tretjini se jih bode gotovo posušilo, ker so oglodana čez pol metra visoko in okoli in okoli debla. Z mirno vestjo se lahko trdi, da je v vsem največ komaj kakih 20 dreves nepoškodovanih, ker jih je veliko, ki so bila lani oglodana. Človeku, ki to gleda, se milo stori, videčemu toliko drevja pokončanega in marsikateri si misli, koliko bi se lahko koristilo okraj, če bi se ta drevesa, namesto da so se tukaj zasadila in prepustila zajcem, raje razdelila med ubožne prebivalce, ki bi jih gotovo z veseljem oskrbovali in branili pred zajci.

Kmetje slovenski, tukaj vidite Ornigovo gospodarstvo; po eni strani zviša doklade, da napravi take nasade, po drugi pa pušča, da se ti nasadi tako pokončujejo. Gospodje „kmetijski prijatelji“ okoli „Štajerca“, kaj pa vi porečete k temu gospodarstvu? Kaj ne, tako se mora kmetu pomagati?!

Ker bodo letos volitve v okrajni zastop, je sveta dolžnost vseh Slovencev, posebno veleposestnikov, da napnejo vse moči, da nam ne bodo gospodovali v okraju taki ljudje, ampak poštene slovenski kmetje, ker le ti imajo srce za naš predek in naše potrebe.

Sv. Lenart v Slov. gor.

Dne 7. sušca t. l. se je vršil pri Sv. Lenartu v Slov. gor. nek shod. Iz ust vrlega navzočega kmeta smo slišali sledeče: „Na predvečer dobim skrivno vabilo na ta shod. Mislil sem si: Zopet nekaj tajnega; torej grem.“ Prihodnje jutro zbralo se nas je več in šli smo, kolikor je bilo mogoče, po skrivnih potih v odmenjeni prostor. Radovedno smo pričakovali vsi, kaj bode prišlo. Pa, ko nastopi Ivan Bosina, kaplan od Sv. Jurja v Slov. gor. kot govornik, zamrzili so se precej vsi obrazi navzočih, samo nekaj tercijanov je napenjalo ušesa. Po dokončanem shodu pa smo zapustili zbirališče zopet po skrivnih potih, ker smo se sramovali nad to udeležbo. Domov grede smo pokimovali z glavami, češ: Kam pridemo, če nas bodo vodili takšni kaplani, ki nimajo niti malo pojma o kmetijstvu.“

Vučjavas. „Slovenskemu Gospodarju“ in njegovemu dopisniku v odgovor.

Imenovani list je prinesel dne 14. sušca t. l. dopis iz Vučje vasi, v katerem si je prav po svoji maniri privoščil mojo osebo ter me pošteno „raztrgal“ pred javnostjo. Ker pa je v dotičnem dopisu nagromadena večinoma sama neresnica, ozir. laž, zato je potrebno, da izve javnost resnico v naslednjem popravku ter se prepriča po lastni razsodnosti o resnicoljubnosti „Gospodarjevih“ dopisnikov.

Dopisnik mi očita, da kažem čudne barve; izjavljam s tem preda javnostjo, da sem bil in bom vedno ene barve; kdor me pozna, lahko potrdi, da je to istina. In to barvo smatram za pravo.

Klerikalec po nazorih in pojmi dopisnika pač nisem bil nikoli in tudi ne bom! Tudi nisem hodil po župniščih, proseč kake milosti. Bil sem le o priliki kompetovanja s soprogo slučajno pri nekem odličnem duhovniku-sorodniku, ki ga čislam in spoštujem, na obisku, toda bila sva povabljenata gosta, dočim nekdo drug takrat menda ni bil povabljen, dasi hoče sedaj naš takratni razgovor zlorabljeni v javnosti! . . .

Nisem se samo takrat izdajal za prijatelja duhovništva, marveč sem še sedaj in bom tudi v bodoče prijatelj pametnim in treznim duhovnikom: onim pa, ki smatrajo politiko in strastno gonjo zoper šolo, učiteljstvo in prosveto za svojo stanovsko nalogo ter se v dosego svojih namenov poslužujejo celo verskih naukov, žal, po svojih stanovskih načelih ne morem biti prijatelj.

Križevskim mladeničem nisem nikoli očital, zakaj imajo za predsednika bralnega društva gda. župnika Weixla, ker nisem bil ž njimi nikjer skupaj. Pogovarjal pa sem se v istini o tej zadevi z nekim odbornikom, ki je takrat sam „vlekel“ proti g. predsedniku, mene pa pozneje „ovadil“. Sploh pa mi je vseeno, kdorkoli je predsednik bralnega društva v Križevcih!

Na kakem shodu bralnega društva v Križevcih nisem nikoli govoril javno za liberalne liste, marveč sem naredil o priliki veselice čast. gospodu govorniku le nekaj prepotrebni opazk, ko se je bil namreč jako sofistično in po ovinkih zagnal v šole in učitelje, češ, da so razširjevalci brezverstva itd.

Najbolj sem se dopisniku menda zameril s tem, da sem gospodu govorniku, ko je občinstvu priporočal izključno „Slov. Gosp.“ in „Slovenca“, pripomnil: „Saj so drugi listi tudi dobri!“ Ali na podlagi tega se mi vendar ne more dokazati, da sem govoril za liberalne liste, možno je, da sem s to opazko mislil celo „Domoljuba“.

Naravnost laž pa je, če mi dopisnik očita: „... da po učencih razpošilja „Narodni List“, to je javna tajnost!“ Jaz pa pravim: Očitati mi to, je javna nevravnost! Po otrocih še nisem razposlal niti ene številke „Narodnega Lista“, dasi bi ga na prošnjo staršev smel! Sploh pa dobivam samo en iztis tega časopisa, ki ga potrebujem zase! Dopisnik naj mi ne diktira, kaj naj storim, oziroma opuščam, ker štejem že nad 30 let!

Hujskal in ruval med udi bralnega društva v Križevcih nisem nikoli, temveč sem nameraval pristopiti kot ud. Sedaj bom si stvar seveda premislil, osobito, ker bomo ustanovili v Vučji vasi v kratkem lastno bralno društvo, čim so le potrjena že davno vposlana pravila.

Največja nesramnost pa je, da se resnicoljubni (!) dopisnik skriva za Vučence (naše vaščane), kakor da bi bili oni spisali in vposlali napad. To se pravi napadati iz zasede, in tako dela oni, ki piše namenoma laž, a se boji in sramuje sprejeti jo za svojega otroka! — Tako daleč še se Vučenci vendar niso skregali s svojo zdravo pametjo, da bi svojega nadučitelja sramotili pred javnostjo ter pri tem hoteli smesiti tudi sebe! Ne! Vučenci so z menoj popolnoma zadovoljni, če pa bi jim kdaj ne bilo kaj prav, povedali mi bodo v brk. Kaj se ima dopisnik sploh mešati v naše zadeve, ker niti ne stanuje v naši župniji? Kdo mu je dal pravico, da hodi sem delat zgage in razprtije? — Naj pometa raje pred svojim pragom, ostaje doma ter v večjo zadovoljnost občinstva izpolnuje svoje stanovske dolžnosti! A tega ne vidi, dasi ima štiri oči. . . .

Nadalje izpovem pred javnostjo, da sem čisto srečen med zidovjem naše nove šole, osobito med šolsko mladino in pri lastni obitelji ter ne čutim bogve kake potrebe, da bi iskal družbe v vrstah svojih mrzečih me nesomišljenikov. — Podlo v polnem pomenu besede pa je očitiranje, da bi hotel kričati z nekaterimi našimi „šnopsarji“, ker jih je tu presneto malo, a še med tiste ne zahajam. To je torej obrekovanje, kar se mora pibiti v

javnosti! Zmožni so take častikraje samo ljudje dopisnikovega kalibra.

Ker me tudi izpodbuja, naj delam za narod. moram dopisniku odgovoriti, da sem za narod storil gotovo že več nego on, ki se znabiti marsičesa nepotrebnega loteva. Za moje delo nima niti potrebnih zmožnosti! Tudi sedaj ne držim rok križem, in prišel bode dan, ko se dopisnik o tem prepriča.

Vztrajno, resno in pošteno hočem delovati ves čas svojega življenja tudi izven šole za izobrazbo, prosveto in blaginjo naroda, ne oziraje se ne na levo, ne na desno! To je moja deviza!

Fran Cvetko, nadučitelj.

(Opomba uredništva: Dobili smo od več Vučencev dopise, v katerih se moške zgražajo nad tako podlo pisarijo „Slov. Gosp.“ in izrekajo svojemu priljubljenemu nadučitelju popolno zaupanje.)

Štajerske novice.

„Slovenski Gospodar“, št. 13. z dne 26. t. m., bruha ogenj in žveplo na narodno stranko in na neodvisne kmečke kandidate, v prvi vrsti na g. Robleka. Nas pusti to mirne. Svojo začrtano pot gremo naprej, pot poštenosti in odkritosti. „Slov. Gospodar“ laže o g. Robleku na najpodlejši način in mu podtika besede, ki jih on nikdar govoril ni. „Slov. Gosp.“ laže, da so Roblekovi pristaši v Celju „pljuvali kmetom v obraz“. „Slov. Gosp.“ laže, ko trdi, da na shodu v Trbovljah „velikanska večina“ navdušeno pozdravljala kandidata dr. Benkoviča in da je ta sploh govoril. „Slov. Gosp.“ laže, da se je na zaupnem shodu narodne stranke v Mariboru „priporočalo voliti rajši socijaldemokrata nego slovenskega kmečkega kandidata“. Mi končamo samo z besedami „Slov. Gospodarja“, ki jih je on zapisal na našo adresu! „In ti hinavci, lažniki in ljudski sleparji se še drznejše govoriti in pisati o poštenosti! Kdor ima še količkaj čuta dostojnosti, se mora s studom obrniti od te hinavske in lažnive sodrge. Le tako naprej, pa se bodo tudi slepcem odprle oči.“

Kandidatje kmečke zveze so konečno vsi imenovani. Med vsemi sedmimi sta dva kmeta: Pišek in Roškar, ostali so: profesor Robič, dvorni svetnik dr. Ploj, odvetnik dr. Benkovič, duhovnik dr. Korošec in finančni uradnik dr. Povalej. Sami odlični — kmetje!

Sedmi kandidat kmečke zveze. Zaupniki kmečke zveze iz ptujskega in ormoškega okraja so minoli ponedeljek v Ptuj postavili kandidatom za ta volilni okraj dvornega svetnika g. Miroslava Ploja. Ali se je mož zapisal s kostmi in kožo kmečki zvezi in kakšno stališče namerava zavzemati nasproti narodni stranki, to nam je s sedmimi pečati zapečaten knjižica. Na kakšno stališče se bodo postavili naši somišljeniki nasproti dr. Ploju, o tem bo odločil shod volilcev iz imenovanih okrajev.

Kmečka zveza pljuje v svojo skledo. Na zaupnem shodu kmečke zveze v Celju je razvijal g. predsednik svoj program in je nekaj govoril o živinoreji in sejmskih mešetarjih, pozabil je pa na Savinčane in Vrančane, katerih glavni pridelek je sedaj hmelj. Vsled tega so nastopili iz Savinske doline govorniki, in so povedali približno sledeče: „Nam je pač najbolj potreba poslanca, ki je ob enem tudi hmeljar, ki pa druge panoge kmetijstva tudi razume, ktere tičejo posestnike nehmeljarje, kajti pri nas se hmeljoreja poleg prugih kmetijskih panog goji. In ker smo našli moža poštenega, značajnega, čislane, versko katoliškega prepričanja, hmeljarja-kmeta, se mi Savinčani pač ne moremo za drugega zavzemati kakor za gosp. Franca Robleka. In za tega so pristaši kmečke zveze že v Žalcu glasovali.“ Temu je sledilo živahno pritrdjevanje. — Kaj pa na zaupnem shodu v Celju?

Kmet in Savinske doline.

Še s shoda kmečke zveze v Celju. (Kmečka zveza kmeti neprijatelj.) Na zaupnem shodu kmečke zveze je povdarjal celjski vikar Gorišek, da ni da bi moral kmet kmeta voliti, zato ker izmed kmetov ni nobeden sposoben za poslanca, češ da postav ne razume, ker v državni zbor pridejo sami učeni gospodje, kateri postav razumejo in da samo taki lahko kmeta zastopajo. Vprašamo torej g. vikarja, ali ima res kmečka zveza take neumneže, kateri se sami več ne spoznajo, kaj je njihovu stanu potreba? Mi Savinčani in neodvisni kmetje pa imamo take ljudi v svoji sredi in vidimo, da nas je g. vikar očitno zasramoval. Kako znajo ti gospodje kmeta za

norca imeti, se vidi iz tega, da kmete pri kmečki zvezi farbajo, da le potom kakega doktorja, ki je prisegel na program kmečke zveze, je mogoče kmeta osrečiti. In takim besedam so pristaši kmečke zveze ploskali, ne vedoč, da sami sebe zasramujejo. Žalostno, a resnica!

Kmet iz Savinske doline.

Dr. Povalej, zapriseženi kandidat „kmečke zveze“. Dne 3. t. m. po zaupnem shodu osrednjega volilnega odbora je sedel v večji družbi v restavraciji Narodnega doma v Mariboru tudi dr. Povalej, ki sicer — mimogrede omenjeno — ni nikdar zahajal v Nar. dom, razun ako ga je k temu prisilil kak politični shod. Takrat se je še v obče mislilo, da bo dr. Vrstovšek kandidat kmečke zveze za slovenjegraški okraj, zakaj bivši drž. poslanec Robič se je šele 5. oziroma 6. t. m. „spreobrnil“. Govor je nanese na šibki politični značaj dr. Vrstovška, na kar je začel dr. Povalej neusmiljeno obsojati svojega pohlevnega in premalo vstrajnega tekmeča: „Moj kolega je bil! „Triglavan“ je bil! Sedaj se pa proda klerikalcem, kmečki zvezi. To je sramota!“ To je bilo, kakor povedano, 3. t. m. Dne 19. t. m. se je že bil „zapriseženi“ kandidat na zaupnem shodu kmečke zveze v Celju na svoja „katoliška“ prsa! Revez! — Ubogi pa tudi slovenski rod, če bodo zastopali tvoje koristi taki značaji!

So že poslanci. „Slov. Gospodar“ v svoji zadnji številki našteva dr. Koroščeve kandidate. Potem pa nadaljuje: „Kmetje! Ti poslanci priznavajo program kmečke zveze za svojega...“ Tako! Gospodje dr. Benkovič, dr. Korošec, Pišek in drugi so že — poslanci. Pisali smo že ministerstvu na Dunaj, da na Spodnjem Štajerskem volitev sploh ni treba, ker vsi kandidatje kmečke zveze so že „poslanci“. Pa bomo vseeno počakali še do 14. majnika!

Roblek svojim volilcem. Dne 17. t. m. je g. Roblek v Žalcu govoril svojim volilcem prilično sledeče:

Od več strani sprožila se je misel in se mi je prigovarjalo, da naj prevzamem kandidaturo v našem volilnem okraju.

Naloga poslanca je stvar zelo častna, a težavna je in moje moči so slabe. Upiral sem se, naposled pa sem vendar obljubil stopiti pred Vas. Častiti volilci!

Ne ponujam se Vam. Ne iščem osebnih koristi. Opozarjam Vas vse, da sem rahlega zdravja, da je poslaniško breme skoro pretežko za moje zdravje. Prosim Vas, uvažujte to. Sedaj je še čas. Morda le najdete drugega kandidata, kateri Vam bo vsem všeč. Če pa vkjub temu želite to častno mesto poveriti meni, ga sicer s težkim srcem, a s ponosom sprejem.

Častiti volilci! Programa ne bodem razvijal nikakega. Večina Vas me pozna osebno, nekateri že iz otroških let. Večina Vas pozna moja dosejajna pota. Po istih potih hodil bom tudi naprej.

Kdor me pozna, ve, da sem mož vernega katoliškega prepričanja, obenem pa sem tudi prijatelj vsakega napredka na narodnem in gospodarskem polju in obenem sem tudi prijatelj šole.

Spoštujem vsakega, kdor je spoštovanja vreden, ne klanjam se pa nikomur. Mojih načel nisem in ne bodem nikdar in nikomur na ljubo izpreminjal. Vodila me bo vsikdar in povsod edino le moja vest, moje narodno in versko prepričanje in moja srčna ljubezen do domovine in našega ubogega naroda.

Če bi pa res bil izvoljen poslancem bodočega državnega zbora in če bi prišel do prepričanja, da mi izvrševanje mandata presega moje telesne moči in škoduje mojemu itak rahlemu zdravju, pridržim si pravico položiti svoj mandat pred pretekem volilne dobe v Vaše roke nazaj. —

Po teh besedah so volilci vstrajali neupogljivo pri tem, da mora biti Roblek kmečki poslanec. In trdno upamo, da so prav storili. Roblek je zelo nadarjen in trezno misleč praktičen mož, ki bode morebiti malo govoril, gotovo pa mnogo delal zlasti za hmeljarje, pa tudi splošno za kmečko ljudstvo. Njegova boleanost ni te vrste, da bi ga pri takem delu ovirala. Kmetje, Vaša čast Vam velevala, da se doseže Roblekova izvolitev!

Poziv na častito duhovščino celjskega okraja. Sprejeli smo dopis s sledečim pozivom ter ga objavljamo: Častiti gospodje duhovniki celjskega okraja! Gospod vikar Gorišek je izdal usodepolno geslo: brezobzirnost! Brezobziren je s svojimi tovariši vred nasproti vsakomur, kdor ni strogo njegovih političnih nazorov. Gospodje, ali ste že premišljevali o posledicah tega gesla? Ali ne veste, da je velika večina mislečih ljudij celjskega

okraja odločno protivna kandidatu vikarja Goriška, dr. Povaleju? „Vsled vpliva iz prižnic in po vstrajni agitaciji pa vkljub temu upamo dobiti večino za dr. Povaleja“, pravite menda, gospodje. „Z brezobzirnim nastopom zoper „liberalce“ vržemo te upornike za večne čase ob tla“, si mislite. Toda, gospoda, kaj pa, če bi vi to res dosegli, kaj potem? Ali Vas ne navdaja bodočnost v tem slučaju s skrbjo? Mar mislite, da boste želi ljubezen, kjer ste brez potrebe sejali sovraštvo? Mar mislite, da bode vaša zmaga dober sad rodila? Koga pa prav za prav hočete premagati? Vse hmeljarje savinske doline, vse razumnejše ljudi okraja? Mar mislite, da je to srečna politika? Mar ne izprevidite, da bode Vaša brezobzirnost vzbudila brezobzirnost kot odgovor? Mar mislite, da bode Vam kdo sledil, ko bode pridigali mir in ljubezen, če sedaj pridigujete boj zoper vse razumnejše prebivalstvo? Ali Vam ni znano, da v javnem življenju ne odločujejo samo množice, ampak inteligenca izmed teh množic? In ali je predmet Vaše morebitne zmage vreden groznih posledic boja? Kaj pa hočete doseči? Hočete, da prodre Vaša trma. Hočete, da se premaga klic ljudstva, naj bode zastopnik okraja kmet hmeljar, strogo katoliškega prepričanja. Hočete na mesto istega postaviti moža, ki ne uživa spoštovanja, ampak sovraštvo. Hočete moža, ki še za narod in vero ni nič storil, nasproti možu, kateremu je cerkev dolžna hvaležnost in v katerega ves kmečki narod dveh okrajev z zaupanjem gleda. Gospoda, ob 3/4 12 uri Vam predlagamo ta vprašanja v resno razmotrivanje. Ljudstvo hoče složnost z duhovščino in hoče isti izkazovati vse dolžno spoštovanje, pa kako more duhovščina, če zmaga nad najvplivnejšimi člani družbe, doseči spoštovanje, katerega potrebuje? In kaj, če propadete? Ali je tega treba? Gospoda, premišlujte o tem! Vsekako je za Vas vsaj v celjskem okraju Vaša zmaga za Vas nevarnejša nego Vaš poraz!

Čas svetih misijonov. Iz cele Spodnje Štajerske dobivamo nešteta poročila, da so napovedani misijoni. Veseli nas, da se bode s temi utrjala vera med našim ljudstvom. A najostrejši in najbrezobzirnejši bi morali nastopiti, ako bi se misijoni — kakor se je to dozdej godilo! — izrabljali v to, da se s prižnice hujska proti slovenskim rojakom. Najostrejši bi morali obsojati, ako bi se tirala stvar tako daleč, da bi ljudje padali v versko blaznost, kakor se je to nedavno zgodilo pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Najbrezobzirnejši bi morali nastopiti proti temu, da se po spovednicah vliva strup v nedolžna srca naših kmečkih deklet. Danes izjavljamo, da bomo zlorabo prižnice in spovednice brezobzirno pribili in storili tudi na pristojnih mestih vse potrebne korake, da se taki zlorabi odpomore. Svoje somišljenike pa nujno pozivljemo, naj nam naznanijo vsak slučaj. Konec hočemo storiti korupciji!

Iz davčne službe. Davčni pristav Vinc Gal je prestavljen iz Šmarja v Cmur in Metod Vodopivec iz Ptuja v Brežice.

Dar. Slov. akad. fer. društvu „Bodočnost“ so darovali: Slov. Matica v Ljubljani 52 knjig in g. dr. Fr. Ilešič 2 K.

Nesreče. V železarni v Štorah sta ponesrečila delavca Košir in Štor. Pripeljali so ju težko težko ranjena v celjsko bolnišnico. — V Mariboru je zadel mehanik Masten tako nesrečno v drevo, da si je pri padcu z voza pretresel možgane. — Delavca Koliha iz Pobreža pri Mariboru je pobilo drevo tako hudo na plečih, da so ga prepeljali v bolnišnico v Mariboru. Dobil je potem še vnetje in je umrl.

Nesreča na železnici. Prožni mojster Franc Zahradnik v Celju je šel minolo nedeljo 24. t. m. čez progo, ko so ravno premikali neki stroj. Po lastni neprevidnosti je prišel pod stroj, ki ga je zgrabil in na mestu usmrtil. Zapusti vdovo in dva otroka.

Iz Vojnika. „Vojniški nemški purgarji“, na čelu njim velikonemec očka župan Tratnik, so priredili na Jožefovo v Vojniku pri „Pötscherju“ volilni shod kandidata Marckla. Mnogo truda je stalo našega Tratnika, da je spravil na shod 41 pristno nemških volilcev. Shod je otvoril Nemec župan Tratnik. Marckl je potem kvasil prav obširno o vsem mogočem, obljubljal volilcem še zvezde iz nebes, če ga volijo. Trobil je o veliki nevarnosti, ki preti nemštvu in Nemcem — pa tega si menda mož ni upal povedati, da pri nas v Vojniku ne preti Nemcem nikaka nevarnost, ker pri nas Nemcev ni! Pač, nekaj častnih izjem je, in ti pristno nemški možje — kakor: Košutnik, nadučitelj na slovenski šoli, Mohorčič, učitelj na slovenski šoli in

Kaš, nemški gostilničar, ki ne zna besedice slovenski — so bili vendar tudi navzoči! Košutnik se je povzpел še do slavnega govora! Za danes pribijamo to dejstvo, da vidite Slovenci vojniški in okoliški, kdo poučuje Vašo mladino v slovenski šoli — tisti Košutnik, ki se redi s slovenskim kruhom in je povsod tam zraven, kjer se dela, zabavlja in govori čez nas Slovence! Tako daleč smo prišli v Vojniku! Proč s takim človekom, ki je naš kruh in je naš sovražnik! Takemu učitelju, ki je zatajil svoj materni jezik, zaupati v vzgojo mladino, je lahkomiseljnost, je greh, ki se bo še bridko maščeval nad nami. S tem možem, ki neprestano ruje zoper nas, spregovorimo v kratkem nekaj več in cicer malo drugače, kot je bila doslej v Vojniku navada! Krona slavnosti pokidanega shoda pa je bil „Frei bier“. To obljubo ste izpolnili, očka Tratnik, zastoj smo lahko pivo pili, nič ni bilo treba plačati — in veste kaj, hvaležni smo vam za to, Marckla bomo volili, nemško se bomo enmal naučili, tako „vojniški tajč“ potem bomo pa Nemci postali! To bo „kšeft“, bo pa tudi „nobel“! Nemštvo v Vojniku pa ne sme propasti, še več se mora zgoditi — Marckl morda celo doseže, da po velikih skušnjah in težavah in zatajevanjih postanemo mi vojniški nemčurji — res pravi Nemci.

Vojnik. Na shodu minolo nedeljo je bilo nad 80 ljudi. Za tukajšnje razmere dober obisk. Predsedoval je župan Lipuš iz Višnje vasi, podpredsednik je bil posestnik Jošt. Dr. Stiker je razpravljal o postanku, o načelih in namenih narodne stranke, dr. Božič pa o kmečkem vprašanju. Oba govora so zborovalci z zanimanjem poslušali in sta žela govornika obilo priznanja. Dr. Gosak je razpravljal o izrazih ljudske volje v zgodovini, o kmetiskih puntih na Slovenskem, o punku leta 1848. In je prišel končno na mogočni izraz ljudske volje dne 17. marca v Žalcu. Posestnik Premšak iz Škofje vasi je v toplih besedah priporočal volilcem kandidaturu neodvisnega kmečkega kandidata Robleka in navzoči so se z navdušenjem zanj izrekli. Govorili so še prof. Jošt iz Celja o hmelnjarstvu in o kandidaturi g. Robleka, ekonom Pilihi in drugi. Nek kmečki fant iz Špitaliča je nastopil in med splošnim odobravanjem razmotrival, da je vendar bilo že davno potrebno ustanoviti tesno narodno in kmečko organizacijo, da je pa dr. Korošec šele potem, ko je že bila narodna stranka ustanovljena, prišel na to misel. Jasno izhaja iz tega, da je dr. Korošec ustanovil kmečko zvezo samo zaradi volitev, ker hoče vsa štajerska poslanska mesta pobasati za-se in biti neomejeni komandant na slovenskem Štajerskem. Kmečke koristi so mu deveta briga. Zavračal je nadalje očitjanje, da je narodna stranka brezverska, in je označil kot podlo agitacijsko sredstvo, če se spravlja narodna stranka v zvezo z razmerami na Francoskem; kaj ima narodna stranka s tamošnjimi homatijami opraviti? Izvolil se je še okrajni odbor narodne stranke za Vojnik-Škofjo vas-Dobro-Šmartno-Novocerkev-Frankolovo-Višnjevas; predsednik mu je župan Jos. Lipuš, podpredsednik dr. Branko Žižek. V odboru so med drugimi še posestniki Gmajner, Bezenšek, Pinter, Samec in drugi. Med zborovalci je vladalo veliko navdušenje.

Teharje. Volilnega shoda, ki ga je priredil minoli ponedeljek finančni uradnik kandidat dr. Povalej, se je udeležilo okoli 60 oseb. Dr. Povalej je zmolil svoj kandidatni govor in pri tem seveda ni pozabil hujskati zoper narodno stranko. Naravnost lagal je pa, ko je trdil, da narodna stranka pravi, da se duhovniki ne smejo mešati v politiko in vero. (G. kandidat, ali se vam kaj sanja o javni poštenosti?) Obľubljal je kmetom tudi, da bo kot poslanec dosegel, da bodo lahko vsi kmetje sadili tobak. Karba iz celjske okolice je imenoval kmete, ki so bili na žalskem shodu, **nepoštenjake**. Zagovarjal se bo zaradi tega pred sodnijo. Kmetje, ki ste prisostvovali žalskemu shodu, dobro si zapomnite, kako se govori o Vas na shodih dr. Povaleja. Ta niti z eno besedo ni zavrnil tega nečuvnega izraza!

Št. Juri ob j. ž. Na volilnem shodu pri nas minolo nedeljo, na katerem je dr. Povalej nastopil svoj križev pot, je bilo nekaj nad 100 ljudi. Ljudje so poslušali brez vsakega zanimanja. Navdušenja ni bilo nobenega. Dr. Povalej je govoril o vsem mogočem in nemogočem. Farbal je kmete, da bota on in kmečka zveza dosegla, da se bodo meje za uvoz tuje živine zaprle, da bodo pa za našo živino vseeno meje tujih držav odprte. Srečni časi, ki nam pridejo s „poslancem“ dr. Povalejem. Šolska obveznost naj bi se — tako

pravi kandidat Povalej — začela s sedmim letom. Zadnji dve leti naj bi služili za strokovno gospodarsko izobrazbo. Lani je kot kandidat v Celju govoril, naj bi bilo sedmo leto za strokovno-gospodarski pouk, osmo pa za pouk o političnih zadevah. Mož govori zmedeno in se mu vidi, da o mnogih stvareh sam nima niti najvadnejših pojmov.

V Št. Jakobu pri Kalobju je minoli ponedeljek dr. Povalej stresal svojo modrost. Bilo je okoli 100 ljudi, med temi velik del pristašev neodvisnega kmečkega kandidata Robleka. Zanimivo je, da se je tem hotelo zabraniti besedo, a so jo na zahtevo kmetov morali dobiti. Pri Povalejevem govoru ni bilo nobenega navdušenja. Živahnost je prišla v zborovanje šele, ko so se govorniki drug za drugim oglašali za Roblekovo kandidaturo. Župnik je hujskal, naj se pristaše narodne stranke ven meče. Bi radi videli!!

Zdole pri Brežicah. Minoli ponedeljek je imel neodvisni kmečki kandidat g. Ferdinand Roš pri nas volilni shod, katerega se je udeležilo do 150 mož-volilcev. Soglasno se je z navdušenjem sprejela kandidatura g. Roša. Shodu je predsedoval g. Črnoga. Kandidat je razvil svoj kmečki program ter izjavil, da se bode, če ga izvolijo, vedno z verno potegoval za kmečke koristi. Govorili so tudi gg. Potočnik, Petričič, Črnoga, Kos, Špilar. Navdušenje med kmetovalci je bilo naravnost nepopisno. Sedaj pa, možje, venkaj med tovariše-kmetovalce in povejte jim, da edini pravi kmetijski kandidat je kmetovalec Roš. — Dr. Benkovič je sklical na isto uro na Zdole protishod, a je bil — baje zaradi Trbovelj — tako izmučen, da ni mogel priti. 5 do 6 mož in nekaj žensk ga je čakalo — a zastoj!

Videm ob Savi. Na minoli ponedeljek je sklical naš kandidat g. Roš pri nas volilni shod, katerega se je udeležilo okoli 100 volilcev. Predsednikom je bil voljen g. Župevc. G. Roš je v kratkih besedah razvil svoj kmečki program; govoril o zavarovanju kmetijskih delavcev, o uvozu živine in o drugem; razpravljal o svojem verskem stališču: nasprotniki napadajo njega in narodno stranko, da je proti veri; on je bil vsikdar veren katoličan, je spolnoval svoje verske dolžnosti in bo vsikdar prvi, ki bo branil sveto vero, če bo v nevarnosti; danes pa ona ni v nevarnosti, ampak v nevarnosti je slovenska narodnost in zato je njegova dolžnost v prvi vrsti, da brani to, kar je v nevarnosti. Izrazil je nadalje željo, naj bi se v bodočem državnem zboru združili vsi kmečki zastopniki v skupno obrambo kmečkih koristi. Njegova srčna želja je tudi, naj bi jugoslovanski poslanci na Dunaju ne cepili svojih moči, ampak naj bi se združili v močno zvezo. Nato so se vsi navzoči razun 6 mladih mož izrekli za kandidaturu g. Roša. Teh šest je bilo očitno od gotove strani naščuvanih in poslanih na shod, da pokažejo vso svojo duševno nezmožnost. Kar se jim je v farovžu nakomandiralo, to so povedali. Urednik Spindler je ostro zavrnil njih laž, da so g. Roša postavili „odvisni“ kmetje, da je narodna stranka proti veri, da napada le duhovščino itd. Govorili so še dr. Strašek in drugi. Možje od kmečke zveze, katerim se je na obrazih poznalo, da so prišli naščuvani tjakaj, še bodo svoj čas bridko obžalovali, da sedaj kot kmetje pljuvajo v svojo lastno skledo in s tako strastjo delajo za nekmeta dr. Benkoviča proti svojemu stanovskemu tovarišu.

Iz Pišec pri Brežicah nam pišejo: Naš župan Volavšek hujška proti neodvisnemu kmečkemu kandidatu Rošu. Nekateri se ogrevajo tudi za našega barona Moscona, ki hoče postati naenkrat Slovenec, samo da bi prišel v državni zbor. Županu pa za danes samo svetujemo, naj ne hodi na solnce, ker bi se mu znalo maslo raztopiti. Bomo videli!

V Dobovi pri Brežicah se je pretečeno nedeljo posvetovalo 37 gospodarjev o ustanovitvi rajfajzenske posojilnice. Sklenili so v kratkem sklicati ustanovni občni zbor.

Iz Brežic. Znani kompaniji, ki v „Slovenču“ in „Gospodarju“ na nečuten in nesramen način članom naše stranke čast krađe, in se eden njiju celo drzne zahrbtno in v omenjenih listih pri občinstvu zaupanje v strokovno zmožnost enega naših somišljenikov s svojimi bedastimi opazkami izpodkopavati, povemo to-le: Ne silite nas s svojo nebrzdano predrznostjo do skrajnosti. „Masla“, katerega za nas vse iščeta, imata sama mnogo na glavi, in gorje, če se bo tisto po Vaju razlila. Tudi mi poznamo izrek: „svaka sila do vremena“ in „zob za zob“.

Dr. Benkovič kmalu Mariborčan! Že večkrat se je od zvedene strani slišala sodba, da dr. Benkovič v Brežicah kmete tako odira, kakor če bi

ne nameraval več dolgo v Brežicah ostati. Da ima dr. Benkovič posebne namene, posneti je tudi iz njegove samohvale, da je on edini odvetnik, ki se je brezpogojno vpregel v kmečko zvezo. Kakor smo iz več strani izvedeli, ima stvar zanimivo ozadje. Dr. Benkovič se je že dogovoril z dr. Mlakarjem, dr. Korošcem in drugimi, da se po volitvah preseli kot odvetnik v Maribor. Ko bode imel poslanski mandat za brežiški okraj v rokah, bode Brežčanom figo pokazal in jednako celemu volilnemu okraju. V Mariboru bodo gospodje že tako obrnili, da dobi dr. Benkovič posojilnico v roke in potem bode se vse pokrilo, kar zdaj dr. Benkovič potroši zaradi volitev in tudi — v Zagrebu. Potem bode pa družba dr. Korošec, dr. Benkovič, dr. Povalej lepo skupaj v Mariboru in ostala spodnja Štajerska bode molčala kakor — doslej. Videli bomo! Načrt je krasen! Če bodo pa ti ljudje poslanci, tedaj bode beseda poslanec izgubila svoj pravi pomen zastopnika ljudstva in jo bomo občutili le še kot psovko.

Postajališče v Dobovi. Dolgo časa smo čakali, kdaj se v Dobovi napravi postajališče, in zdaj se je hvala bogu vendar enkrat pričelo z delom. Glavne zasluge imajo pri tem: gg. baron Moscon, župan Janez Zajc, okrajni zastop in seveda drugi Dobovčani, ki so z denarnimi prispevki pripomogli.

Socijaldemokratični shod. Dne 19. t. m. je bil v Dobovi v Pavlovičevi gostilni na Velikem Obrežu socijaldemokratičen shod, katerega se je udeležilo precejšnje število mož in fantov. Govorila sta Etbin Kristan in M. Čobal. Oba sta povdarjala, da je kmetu treba izobrazbe in združitve. Udeleženci so govore z zanimanjem poslušali.

S kora v cerkev padel je v Sevnici pevec Partl, ker se je preveč nagnil čez ograjo. Priletel je z nogami na tla in si je poleg drugih poškodb zlomil nogo.

Laški trg. G. Fer. Rozman nam je poslal sledeči popravek: Ni res, da sem jaz za nadzorovanje vlekel 120 K, res je, da sem dobival od kmetijskega društva 120 K na mesec, ali s to vsoto sem moral pokriti vso kurjavo v glavni trgovini, kakor tudi v podružnici, v M. graški ulici, ter vso postrežbo trgovskim pomočnikom in njim tudi kurjavo. Ni res, da od tistega časa živim jako udobno in v najboljših razmerah, res je pa, da se moram na vso moč truditi, da sebe in svojo družino pošteno preživim in da obresti upnikom in pa davek poplačam, kar se poročevalec Vašega lista lahko sam prepriča pri zemljiški knjigi. Ni res, da sem jaz zakrivil, da je bilo 300 kmetov toženih od Zadružne zveze v Ljubljani, res je, da so bili toženi, pa zato, ker so bili na blagu dolžni, oziroma ker niso pravčasno deležev odpovedali, ker v likvidaciji odpovedane deleže je likvidator nazaj zahteval. Ni res, da se je meni po nedeljskem shodu slaba godila, ker so me kmetje pretepsti hoteli, res je, da sta dva moža zabavljala čez duhovnike, in čez tožbo pod št. 3. omenjenih udov, na kar sem jim jaz, kot sem bil priča k sodnji poklican, pojasnil, da kateri je pod prisego izjavil, da res ni nič dolžan, tudi nič plačal ni. O pretepu ni bilo nobenega sledu ne pri nas, kakor pri omenjenih možeh. — Popravlil mož kaj posebnega ni. Sam priznava, da je dobival 120 K; da bi jih bil za sebe uporabil, tudi nismo trdili. Nihče mu ni očitil, da je on zakrivil, da je bilo tristo kmetov toženih. Za nas je pa dragocena njegova izjava, s katero potrjuje, **da je res bilo 300 kmetov zaradi konzuma toženih**, in da je popolnoma prav, če smo nastopili proti takim škodljivcem kmetijskega ljudstva, kakor je vikar Gorišek, ki bi vsled političnih špekulacij pritiral kmečki stan na rob propada.

Trbovlje. Minolo nedeljo je imel dr. Benkovič pri nas slab dan. Sklical je volilni shod. Govoril je najprej dr. Korošec, ki so ga pustili zborovalci še precej nemoteno govoriti. Dr. Benkovič pa ni prišel do besede. Tri četrt ure je stal na odru in čakal, da bi mogel govoriti. Pa ni šlo! In vendar račun pri nas na 1300 glasov. Kaj stori domišljija! — Mi obľubljamo dr. Benkoviča, da bo pri nas — častno pogorel!

V občini Trbovlje je za prihodnje državno-zborske volitve do 2500 volilcev. Dr. Benkovič je izjavil, da dobi 1300 glasov. Trboveljčani, ne smejte se! — Baje bodo napravili tudi misijon in s tem upajo menda dobiti teh — en tisoč in tristo glasov. Bomo videli!

Grajska vas. V Grajski vasi se je začelo ljudstvo buditi iz narodnega spanja; odkar zahaja k nam „Narodni list“, je pri nas vse drugače; kmetje in delavci stojijo ob narodni stranki in

hočejo v prihodnji državni zbor voliti kmeta. Upamo, da se bode naš poslanec v parlamentu zavzel za regulacijo Volske, ki nam dela ogromno škodo vsako leto. Kmet.

Luče. V rudniku v Chisholmu v Ameriki je ubilo našega rojaka Franca Sedlaška. Padla je nanj težka skala.

V Št. Ilju pod Turjakom je na velikonočni ponedeljek po večernicah v šoli čebelarški shod. Predava g. Peitler, čebelarški učitelj, o umni čebeloreji.

Slovenji Gradec. V nedeljo 24. t. m. imela je v Narodnem domu v Slovenjem Gradcu kmečka zveza zaupen shod. Udeležencev je bilo okoli 80, med temi prof. Robič iz Maribora, veleposestnik Krajnc iz Št. Ilja pri Velenju, župan Skaza iz Velenja, župnik Gizej iz Velenja in župan iz Št. Ilja pri Velenju. Mož-volilcev, ki duhovnikom niso bili ljubi, se ni spustilo v dvorano. Z načilno je, da ni dobil povabila na shod celo odbornik kmečke zveze za slovenjegraški okraj, g. Ivan Verdnik iz Meže ob Dravi. Gospodje zvezarji, če imate povsod take „nezanesljive“ odbornike, da jim niti vabil ne upate poslati, potem bo to prekleto slabo. G. Ivan Verdnik je pisal na predsednika okrajnega odbora kmečke zveze za slovenjegraški okraj obširno pismo, v katerem obširno utemeljuje potrebo, da kmečka zveza postavi kmeta za kandidata. Župnik Pečnik iz Podgorja pa tega pisma ni pustil prečitati. Kot govorniki so nastopili prof. Robič in župnika Pečnik in Krohne. Kakor pri vabilih na shod (nekateri so bili vabljeni v Narodni dom v Slovenjigradec, — drugi zopet k Petriču v Staritrgr), tako je na shodu vladala pravcata zmešnjava. Kmečka zveza je hotela po sili postaviti prof. Robiča kandidatom za državni zbor — ali zborovalci niso hoteli parirati in je bilo končno približno le $\frac{1}{3}$ za kandidaturu Robiča, $\frac{1}{3}$ za Güntherja iz Slovenjgradca in $\frac{1}{3}$ za Ježovnika iz Velenja. Kmetje sedaj sploh ne vedo, kdo je prav za prav kandidat kmečke zveze. — Župnikom (Pečniku in Krohnetu) je cela zadeva seveda jako sitna in jezita se nad pristaši narodne stranke, ki so baje krivi klavernemu uspehu zupnega shoda. — Ravnanje mariborskih gospodov se samo maščuje; prof. Robič je tukaj neznan in nima veliko pričakovati. — V volilnem okraju Maribor desni breg postavijo preko Robičeve glave kandidatom kmeta Pišeka, semkaj pa nam pošljejo Robiča. Ali smatrate res ravno nas za najbolj nerazsodne? Naš kandidat je in ostane g. Vinko Ježovnik iz Velenja; doktorjev in profesorjev pa ne rabimo, — posebno ne takih, ki se nam od dr. Korošca pošiljajo.

Dober odgovor zavednega kmeta. Kakor smo že poročali, so se udeležili volilnega shoda neodvisnih kmetov dne 19. t. m. v Slovenjem Gradcu tudi trije duhovniki. S svojim skrajno r. batim nastopom so zgubili še tisto majhno kopico pristašev, ki so jih prignali seboj z namenom, da bi razbijali in kričali prav po Koroščevega receptu. Po shodu so še nadlegovali v neki gostilni zavedne zastopnike marenberškega okraja, lovili so jih po farizejsko v svoje zanjke ter se v svoji sveti jezi norčevali iz ravnokar soglasno postavljenega kmečkega kandidata Ježovnika. Vzdigne pa se stara, pristna pohorska korenina, vrli župan iz Janževega vrha pri Ribnici ter onim zabrusi sledeče besede v obraz: „Veste kaj! Volili smo že dohtarje, tudi profesorje in duhovnike, ki pa niso ničesar storili. Sedaj si hočemo izvoliti za poslanca kmeta. Če pa tudi ta ne bo ničesar dosegel, bomo šli v pekel po hudiča in tega postavili za kandidata.“ Med občnim smehom vrlih kmečkih zastopnikov marenberškega okraja so jo takoj popihali gospodje. Prepričali so se enkrat, da se kmet ne pusti farbat in komandirati od nikogar.

Sv. Anton na Poh. Na velikonočni ponedeljek, dne 1. aprila predava član akad. fer. društva „Prosveta“ g. phil. Fran Mravljak o novi volilni postavi in o združenem postopanju kmečkega ljudstva.

Iz marenberškega okraja. V nedeljo dne 24. t. m. je kandidat kmečke zveze prof. Robič nastopil svojo trnjevo pot. Sklicjal je v Vuhredu shod, posrečil se mu je le shodek. Navzočih 40: nekaj žensk, med moškimi je bila večina iz Marenberga in Mute, ki ne volijo v prof. Robičevem okraju. Ostali so bili pristaši narodne stranke in socijalni demokrati, med Robičeve pristaše je šteti le pet „mož“. Poslušalci so bili prav nezadovoljni z Robičem, kar je popolnoma umljivo, mislimo, da tudi Robič sam ni bil zadovoljen. Tako klavernega shoda v Vuhredu še sploh ni bilo. Ome-

niti je še, da sta tudi oba vuhredška učitelja (eden Slovenec in eden nemškutar) srečno prijadrala pod dr. Korošec-Robičevo kuto. — Bog žegnaj!

„Slovenski Gospodar“ se silno jezi nad kandidaturu g. Ježovnika v slovenjegraškem okraju. Ker mu ne more ničesar očitati, se norčuje iz njega, češ, da si bo moral kupiti slovensko slovnico poprej, ko pojde na Dunaj. Slovensko slovnico bi „Sl. G.“ pač lahko svojemu kandidatu v tem okraju priporočal. Saj je splošno znano, da govori g. Robič tako slovenščino, da človeku kar slabo postaje, ako ga posluša. Sicer pa je „Sl. G.“ najmanjše poklican govoriti o slabi slovenščini, ko niti sam ne zna sloveaski. Tako piše v predzadnji svoji številki: „Slovenska lj. stranka na Kranjskem je „prejšno“ nedeljo „naredila“ (!) dvajset shodov!“

Sv. Duh pri Lučanah. Tukajšnja posojilnica je imela dne 17. t. m. svoj letni občni zbor. Prometa je imela v preteklem letu 264.255'96 kron. Na predlog g. A. Majcena dovoli se za železnico Zeleni travnik-Maribor 1000 K, se kupi čistilni stroj in se vpeljaajo hišni hranilni nabiralniki. Predlog za železnico Zeleni travnik-Maribor se je sprejel s posebnim navdušenjem. To zopet kaže, kako potrebna je ta železnica za tukajšnjo okolico in kako neumljivo je, da tej progii nasprotujejo slovenski in nemški poslanci. To se je osobito pokazalo dne 11. t. m. Deputacije se je udeležilo nad 100 oseb. Isto je pred poldnevom sprejel precej hladno c. kr. glavar v navzočnosti dež. odbora. Popoldne so se župani posameznih občin — bilo jih je 27 zastopanih — predstavili poslancem. Tukajšnjega župana oziroma tukajšnjo občino je zastopal g. nadučitelj A. Majcen.

Poskušen samomor. V Karčevini pri Mariboru se je iz revolverja trikrat v prsa ustrelil poštni sluga Miha Tejneker. Težko ranjenega so ga pripeljali v bolnišnico. Vzrok so baje družinski prepri.

Detomor. Pod meljskim hribom na levem bregu Drave pri Mariboru so našli dečki, ki so se vozili v čolnicu po Dravi, dne 24. t. m. mrtvega novorojenčka moškega spola. Vzadaj na glavi in pa na trebuhu je imelo trupelce po eno rano, ki sta pa bili zadelaani z bato. Morilki še niso na sledu.

Grozovit zločin. Minoli petek, 22. t. m. je prišla Marija Mlinarič, 30letna branjevka v Studencih pri Mariboru, k tamošnjim orožnikom in jim povedala, da jo je hotel njen priležnik, s katerim je skupaj živela v svoji hiši, 28letni Anton Slaček, ubiti. Mlinarič je ločena od svojega moža, je odšla iz Orehovec pri Radgoni, ker so ljudje slabe reči o njej govorili, je kupila v Studencih hišo in je živela v divjem zakonu s Slačekom. Večkrat sta se prepirala, ker je ona slabo ravnala z njegovo materjo in ker se je on udajal pijači. Prišla je torej k orožnikom in pripovedovala, da jo je Slaček zjutraj zvalil v klet, češ, da iz nekega soda teče vino; tam jo je napadel s sekuro. Ona da se mu je ubranila in zbežala. Na glavi je imela lahke poškodbe, Orožniki so se takoj napotili v hišo, preiskali vse, a Slačeka ni bilo nikjer. Šli so v klet in ga našli na stopnicah na trebuhu ležečega. Ko so ga preiskavali, so videli, da ima globoko rano z nožem v trebuhu, in da ima glavo s sekuro presekano. Pri daljnem iskanju so našli v kleti krvav kuhinjski nož in krvavo sekuro. Mlinarička je vztrajala pri svojih trditvah. Zaprli so jo, ker je na sumu, da je ona storila zločin. Ona pa pravi, da se je sam umoril. Zdravniki pravijo, da to ni izključeno,

Iz ptujskega okraja. Udeležba pri zadnjem zborovanju ptujskega učiteljskega društva je bila izvanredno obilna. Govorilo se je o društvenih razmerah in o nabiranju krajepisnih imen. Ker napada „Štajerc“ posamezne učitelje na ostuden način in se mu je pridružil v novejšem času tudi „Slov. Gospodar“, sprejme zbor resolucijo, ki izraža ogorčenje omenjenima časopisima. Hujskanje „Gospodarjevo“ je zelo neumestno, ker štajersko učiteljstvo večinoma živi in deluje z duhovniki v vzajemnosti in miru, čemu torej črniti učitelje v kmetskem ljudstvu, da so liberalci in kot taki morda brez vere? Pustite nas pri miru, ker tudi nam je mnogo znano o posameznih duhovnikih, kar bi, ako bi se obelodanilo, marsikaterem neprijetno bilo.

Iz Kozminec v ptujskem okraju. Poročali smo Vam svoječasno o zločinu, ki se je zvršil v noči od 3. do 4. marca na tamošnjem posestniku Jerneju Zajšek, ki so ga dne 4. t. m. našli ubitega poleg njegove goreče hiše. Zdaj se je dogladno, kdo je krivec. Neki Tomaž Koren je dvignil

v ptujski slovenski hranilnici 255 K s knjižico, glasečo se na Zajšekovo ime. Korena so zaprli in tudi njegovo ženo, ker se sumi, da je sokriva groznega zločina. Pri Korenu so našli še 200 K, katere je Zajšek vzel.

Sv. Jur ob Ščavnici. Na velikonočni ponedeljek se poroči naš rojak Jernej Korošak, nadoficijal na Dunaju, z gospico Anico Greiner istotam. Čestitamo.

V slovenjebistriškem okraju oziroma v volilnem okolišu Maribor desni breg je mislil prvotno kandidirati župan Mlakar iz Hošnice. Kmečka zveza mu je tudi ta mandat že ponudila, kakor je sam pravil. Toda pri tajni seji v kaplaniji v Slov. Bistrici, kjer so gg. župniki postavljali kandidata, ni našel milosti. Sam župnik Medved je bil najbolj proti njemu, kar smo zvedeli iz verdostojnega vira. Pomilujemo g. Mlakarja, da kot razumen mož naravnost hlapčnje nekaterim gospodom ter se jim useda na lim; pri tem pa ne vidi, da ga le izkoriščajo ter mu škodujejo na zdravju in v gmotnem oziru. Kakor že pred leti, tako je moral tudi tokrat opustiti g. Mlakar svojo iskreno željo po mandatu. Čudno se nam vseakor zdi, da se niso marali gg. župniki z Medvedom na čelu ogrevati za Mlakarjevo kandidaturu, četudi stoji zadnji čas g. Mlakar med prvimi bojovníki za kmečko zvezo. Nehvaležnost je plačilo sveta, kaj ne, g. Mlakar?

Ponikva. Shod, ki ga je priredila narodna stranka pri nas dne 17. t. m. se je dobro obnesel. Navzočih je bilo okoli 100 ljudi. Nadučitelj Strmšek je razpravljajal o početku narodne stranke, o njenem dosedanjem delu, zlasti z ozirom na bližajoče se državnozborske volitve. Dr. Karlovšek je v dolgem in poljudnem govoru orisal program narodne stranke ter se dotaknil nekaterih najvažnejših točk gospodarskega programa. Pogosto pritrjevanje poslušalcev je pričalo, da govornik popolnoma razume kmetske težnje. Učitelj Ferlinc je končno govoril o novem vinskem zakonu, ki je sicer nekoliko boljši od onega iz leta 1880., ki bo v zvezi z živilskim zakonom iz leta 1896. zabranjeval marsikateri izredek na polju vinarstva, ki pa še vedno premalo varuje koristi poštenega vinogradnika pred preplavljenjem vinskega trga s ponarejenimi vinskimi pijačami — zelo veliko iz krivde naših poslancev. — Po tem govoru je zaključil predsednik posestnik Zdolšek shod, zahvalivši se vsem govornikom na poljudnih in zanimivih predavanjih. — Op. ured. Z ozirom na veliki pomen vinogradništva v našem narodnem gospodarstvu, bomo o novem vinskem zakonu obširneje poročali.

Umrli je K. Mathes, pivarnar v Puntigamu pri Gradcu. Svoj čas je bil lastnik pivovarne in gostilne „pri kroni“ v Celju.

Rodbinska žaloigra. V Ljubnem na Gornjem Štajerskem je 50letni uradnik državne železnice Fr. Heitzman nevarno obstrelil svojo 29letno ženo, ker je sumil, da mu je nezvesta. Nato je ustrelil tudi sebe.

Slovenski kmetje, to so vaši prijatelji. Deželni zbor je končno sklenil ustanovitev tako krvavo potrebne slovenske kmetijske šole za Sp. Štajersko. Proti tej mnogoletni zahtevi slovenskih kmetovalcev, ki hočejo izobrazbo in napredek, pa so glasovali sloviti zloglasni „kmečki prijatelji“ Ornig, Lenko in Stallner... Po njih delih jih spoznajete!

„Neodvisen kmet“. „Slov. G.“ vpraša v svoji predzadnji številki: „Ali je komandant liberalne stranke dr. Kukovec tudi neodvisen kmet?“ Mi pa vprašamo: Ali je komandant kmečke zveze duhovnik dr. Korošec tudi kmet, ali so hofrat dr. Ploj, finančni komisar dr. Povalej, odvetnik dr. Benkovič tudi kmetje?!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Volilno gibanje. Po celem Koroškem je volilno gibanje že v polnem teku. Tudi Slovenci so se začeli gibati v slovenskem volilnem okraju in prav pridno prirejajo shode. Predzadnjo nedeljo se je vršil shod v Selah nad Borovljami, na Jožefovo na Kočubi, istega dne Podljubeljem, v ponedeljek prej na Trati pri Glinjah, minoli ponedeljek pa v Kapli v Rožu ter v Svečah. Shodi so bili še precej dobro obiskani in se je na vseh shodih sprejel kot kandidat za slovenski volilni okraj deželni poslanec, kmetovalec Franc Grafenauer. Z zadovoljstvom moramo izjaviti,

da je kandidat srečno izbran in Slovenci lahko imajo polno npanje, da ž njim kljub spletkam od strani nasprotnikov zmagajo.

Kranjsko.

V Ljubljani je volilcev za prihodnje državno-zborske volitve 6937.

Še en nov kandidat. V vol. okraju Postojna-Senožeče - Ilirska Bistrica - Vipava so postavili socialni demokratje kandidatom Anton Mozetiča, prožnega mojstra južne železnice v Nabrežini.

Dopolnilne občinske volitve se vrše dne 15. aprila v Ljubljani. Tudi socialni demokratje nastopijo z dvema kandidatom in sicer kandidirajo Etbina Kristana in dr. Ant. Dermoto.

Pri občinskih volitvah na Vrhniki je zmagala duhovniška stranka z nečutenimi sredstvi. Proti naprednjakom so delali z lažmi in obrekovanjem. „Po tri žene bo imel lahko vsak mož, če zmagajo liberalci“ — s tem so strašili, in tako so „ogorčene“ soproge prignale k volitvam zbegane lahkoverne može. Dolgo taka sredstva ne bodo držala.

Bratomor. 21letni hlapec Filip Kopač v Dobračevi pri Idriji je po kratkem prepiru šestkrat z nožem zabodel 18 letnega brata, čevlarskega pomočnika Franca Kopača. Tri sunke mu je dal v stegno, enega v ramo, enega v pleča in enega v vrat pod brado in mu prerezal glavno žilo. Franc Kopač je umrl za izkrvavljenjem, morilca so pa oddali sodišču.

V gozdu je zgorela. 76letna nekoliko slabomna Apolonija Romek iz Brda pri Doleh, okraj Litija, je šla v gozd, kjer je nabrala listja in suhljadi in jo zažgala. Vsled neprevidnosti se ji je vnela obleka in je ženska dobila take opekline, da je čez pol ure umrla.

Primorsko.

V goriški okolici so postavili klerikalci za kandidata v državni zbor sodnega tajnika Fona. Tako imajo ti „ljudski prijatelji“ že drugega vladnega moža za kandidata.

Volilni boj na Goriškem se razvija od dne do dne burneje. Klerikalci napenjajo vse sile, da bi rešili svoje postojanke — dobro čuteč, da na Goriškem za nje ne bo več dolgo tal. Zato jim sredstva, ki jih izbirajo v tem boju, niso preostudna, da bi jih ne izrabili proti ljudstvu samemu, ki jih ne mara. Ravno na Krasu bo boj najhujši. Klerikalci so se zvezali z vlado, to je z Lahji proti Slovencem in — žalostno je to! — slovenska duhovščina hoče pomagati vladnemu možu, državnemu uradniku dr. Laharnarju na poslansko mesto. Svobodni slovenski kmečki narod, ki bo — upamo — trden kakor skale na Krasu, pa si je izbral za svojega kandidata moža globoke ljubezni do ljudstva, moža, ki pozna kmečke žalje in težave, moža neomajnega značaja, Alojza Štreklja. Hud boj se bije že med obema strankama. Kakor pri nas na Štajerskem, rabi duhovniška stranka tudi na Goriškem najpodlejša sredstva. Vsa znamenja pa kažejo, da zmaga svobodno kmečko ljudstvo.

Proti novemu volilnemu redu za goriški deželni zbor, ki so ga v neizmerno škodo in kakor v zasmeh Slovencem skovali Lahji s pomočjo poslancev slovenske duhovniške stranke, se je začelo med narodom ostro gibanje. Na večjih shodih že se je ljudstvo odločno izreklo, da ne mara takega volilnega reda in da ga deželna vlada ne sme predložiti cesarju v potrjenje. Sporočili smo, da se je Ježelnji volilni red spremenil v toliko, da se je prikropala nova skupina ali kurija, v kateri bi dobili Slovenci 3 in Lahji 3 poslance, kar seveda ni v nobenem razmerju s številom prebivalstva obeh narodnosti. In glavno mesto, solčna Gorica, bi po novem volilnem redu ne bila za Slovence še dolga desetletja predobljiva. Žalostno je, da se je taka postava mogla napraviti s pomočjo slovenskih duhovniških poslancev. Slovensko ljudstvo pa se temu mora upreti.

Pred tržaško poroto se je vršila 4 dni razprava proti 35 letnemu trgovcu A. Cillo iz Raba, ki je bil obdolžen zločina uboja na lastni ženi Amaliji. Žena je živela ločeno od njega; nekoč je hotel videti otroka, o katerem se mu je reklo, da je zanemarjen; prišlo je pri tem med njima do prepira in Cilo je potegnil revolver ter ustrelil na svojo ženo, ki je kmalu na to umrla. Cillo je imel razmerje s svojo blagajničarko. Obsojen je na 5 let težke ječe.

Gospodarski paberki.

Iz jabolkove peške rojeno drevesce in njegovo oskrbovanje.

Piše Franc Škerlec, Vičanec pri Veliki nedelji.

(Dalje.)

IV.

Dela v drugem letu.

V drugem letu moraš drevesca presaditi. Vsaka lega in vsaka zemlja ni za drevesnico, posebno peščena in ilovnata zemlja ne, kajti prva je presuha, druga pa premokra. Najboljša lega je vodoraven svet, bolj v zavetju, da ne napadajo vetrovi mladih drevesc. Najbolje storiš, ako zri-golaš tisto zemljo, kamor nameniš drevesca posaditi, 40—50 cm globoko. Pri rigolanju ne spravi dobre zemlje v globočino, ampak bolj na površje; vendar pa ne škoduje, ako se dobra zemlja s slabo nekoliko pomeša. Zadnja plast v jami se samo skuplje in pusti na dnu. Zregulaj v jeseni, pa ne mokre zemlje.

Kjer je bila prej detelja, tam zemlja ni za drevesnico. Najboljša zemlja je tam, kjer je rasel prej krompir, koruza ali repa. Ko sadiš drevesca, jim gladko odreži tretjino korenine, to je srčne korenine, ki je navzdol zrastle. Gnojiti ti zdaj ni potrebno. Sadi pa tako-le: Na zgornji in spodnji strani drevesnice zabij količe enakomerno 70—80 cm drugega od drugega. Na to vzami špago že zategnjeno, na kateri prišiješ od 40 do 50 cm rdeče trake. Zdaj napni razdeljeno špago od količe do nasprotnega vzporednega količa, ter posadi drevo pri vsakem rdečem znamenju špaga, pa tako, da bodo vsa drevesa na eni strani. Ne sadi pregloboko!

Ko imaš to delo končano, ti bodo stala drevesca kakor vojaki v vrsti. Prvič bodeš imel večje veselje do drevesnice, drugič bode lažje obdelavanje, tretjič imajo vsa drevesa enak prostor in četrtič bodo drevesa enake moči in rasti. Ko imaš to zgotovljeno, obreži jih kakih 20 cm od zemlje, potem pa pusti rasti vse mladike in listje, ki izrastejo iz tega obrezanega roglja. Meseca junija ga okoplji. V začetku avgusta jim poreži mladike okoli 8 cm od zemlje, vse gornje pa pusti, kakor bi jih sploh ne videl. V sredini avgusta jih okuliraj z zdravimi in svežimi očesi. Par dni pred okuliranjem jih okoplji, da stopijo v sok. Ktero drevesce ni dovolj muzevno, tega pusti. Nikdar ne pusti rasti plevela, kateri požre redilne snovi iz zemlje, da uboga drevesca stradajo. Brani jih pred krvno in listno ušjo na način, kakor sem to že omenil.

Ako je rast in razvitek dreves slab, naj se pri večkratnem okopavanju potrese zemlja s pepelom in žganim apnom, ki je razpadlo na prah. Dež, ki te gnojilne tvarine izpere, pripelje koreninam mnogo hrane in drevesa okrepeča. Dobro je tudi, ako zalivaš z gnojnico, ki je pomešana z vodo. (Konec prihodnjih.)

Obrezovanje sadnega drevja. Kdor hoče imeti mnogo sadja, naj iztrebi pregosto stoječe veje tako, da bo imelo solnce povsod pristop. Če sta dve veji preblizu ter je nevarnost, da se drgneta druga ob drugo, odstrani naj se šibkejša. Veje se morajo odrezati tik debla, vejice tik veje, iz katere rastejo, kajti ostanki vej začno gniti in gnoloba preide mnogokrat tudi na drevesno deblo. Robovi rane se morajo z ostrim nožem gladko obrezati, rano pa je treba zamazati z voskom. Vsaka preveč v les sileča vejica se odstrani tik debla. Če je takih vejic mnogo, je to znamenje, da drevo napravlja preveč soka. V tem slučaju je treba pustiti več glavnih vej k drevesu, da bodo sok porabile.

Zakaj mrjō piščeta v prvi dobi svojega bivanja? Ako mrjō krepko razvito izležena piščeta v prvi dobi svojega življenja, potem sta temu vedno vzrok nezadostna in pokvarjena piča, ter napačna vzgoja. Piščeta se ne sme pustiti dva tedna na mrzlih ali pa celo vlažnih tleh. So pa tudi pozneje proti mokroti občutljivi, tembolje kō potrebujejo veliko gorkote, posebno ob času, ko jim raste prvo perje. Nezadostna in slaba piča ne zadržuje samo povoljno in krepko razvite kosti, ampak tudi rast perja. Take živalice posejajo trudno in žalostno na okolo, ter počasi mrjō ena za drugo. Zato naj se jih ima na suhem in topiem kraju, ter krmi razun kuhanega riža, v mleko namočenega kruha, zelenjave itd. nekoliko tudi z zmletimi ribami, mesom, ali pa kjer se to ne dobi, z nekoliko kuhanim in drobno razsekanim mesom, srcem, pljučami in zmletimi kostmi, in nekoliko klajnim apnom. Priporočati pa je posebno Fatteringerjevo mesno vlakno pičo za piščeta, katera ima v sebi vse potrebne snovi za krepki in hitri razvoj piščet. Kdor se bode po teh predpisih ravnal, svojo mlado perotnino obilno in tečno krmil, ta bode z uspehom gotovo zadovoljen, ker množestevilno ginjenje piščet preneha in izplačala se mu bodeta mali trud in izdatek v gotovo obilni meri. „Perotninar“

Šesti dan potem, ko je koklja pričela valiti, pregledamo jajca v temnem prostoru. V to svrho naredimo v črn papir luknjo jajčje oblike. Jajce držimo za papirjem pred lučjo. Če je jajce čisto, ni oplojeno, pač pa, kakor se lahko prepričamo, še za kuho porabno. Če zapazimo v jajcu temno progno in črno premikajočo se piko, se pišče že razvija. To preizkušnjo posebno priporočamo, če vali koklja kupljena jajca ali če imamo za več kot 10 kokoši samo 1 petelina.

Razne novosti.

Samomor tovarnarja. V moskovskih ječah se je obesil tovarnar Šmid, ki je izgubil ob času zadnjega ustanka v Moskvi vse svoje premoženje. Vojaki generala Mina so mu namreč razdeljali tovarno in pobrali vse imetje. Šmid je bil obdolžen, da je v zvezi z revolucionarji in vržen v ječo, dasi je slavni pisatelj Maksim Gorkij dokazoval v odprtem pismu na list „Times“ popolno nedolžnost Šmidovo, vendar ga niso izpustile oblasti iz ječe. Nesrečni tovarnar si je zdaj iz obupa končal življenje.

Ljubezniv mož. Preteklo jesen se je oženil gozdni delavec Simon Ančič iz Vrhpolja na Hrvaškem z dekletom iz Babine grede. Medenih tednov je bilo kmalu konec in mož je pokazal svoji ženi, da je on gospodar, ki ima pravico svojo ženo pretepati, kadar ga je volja. In Ančiča je bila večkrat volja, kakor tudi njegovega očeta. Tu je nekoč žena ušla. Mož in tast sta jo ubrala zanj in jo privedla nazaj. Seveda so zopet padale batine. Mladi ženi ni bilo več prestajati, zato je v pismu naznanila očetu svoj obupen položaj. Oče je prišel ponjo s konjem, ki je oba v diru odpeljal v Babino gredo. Ko sta Ančič in njegov oče o tem izvedela, nabasala sta samokrese in jo istotako udrila za begunico. Blizu doma sta jih došla. Počilo je 12 strelcev in ranjena je bila žena Simonova ter oče in konj. Orožniki so aretirali oba napadalca.

V verski blaznosti je v bolnišnici v Upsali na Švedskem neki bolnik umoril 4 tovariše, enega pa smrtno ranil.

Nesreča v rudniku. Pri Sarbrückenu na Nemškem v kraljevskem premogokopu „Gerhard“ v rovu „Matilda“ je pred kratkim padla priprava, s katero se je peljalo 30 rudarjev od dela, v jamo. Vseh 30 mož je bilo ubitih.

Nenavadna iznajdba. Iz Londona poročajo, da je profesor Poe v Virginiji (Amerika) izumil napravo, s pomočjo katere se morejo utopljeni in zadušeni, v katerih je šele količjak življenja, zopet oživiti. S to napravo se izsesava iz pljuč in krvnih delov ogljena kislina in se dovaja v nje kisik. Na tak način se lahko tudi popolnoma pijanega človeka takoj strezni.

Po nedolžnem obsojena. Samostanska prednica Elza pl. Hajzler je bila obsojena na 6 letno ječo, češ, da je zastrupila svojo deklo. Zaprta je bila 2 in pol leta, ko se je skazalo, da je nedolžna. Bavarsko pravosodno ministrstvo ji je priznalo 4450 mark kapitala in 114 mark (1 marka = 1 K 20 h) mesečne plače do smrti kot odškodnino.

Deklica za 70 kron. V Budapešti so aretovali policaji že znanega hišnika Kisa, ki je 19 letni deklici obljubil zakon in jo zapeljal. Dva dni jo je imel pri sebi, potem pa jo je prodal v Kolosvar v javno hišo, češ da bo tam služila. Dekle je spoznalo, kje je in ga naznanila policiji. Posestnica javne hiše je izjavila, da je dala Kisu za deklo 70 K.

Kako se godi na Ruskem? Mestni poglavar v Krasnojarskem, Kozlovski, se je sprehajal po mestu z nekaterimi tujci, jim razkazoval razne znamenitosti, in jim pokazal tudi grozilno pismo, v katerem se mu je naznanilo, da bo istega dne ob 5. uri popoldne umorjen. „Pet je ura“, je dejal poglavar, „a še nisem mrtev.“ Ob 6. uri je pa šel mož sam domov, in je bil zavrtno ustreljen. Morilci so zbežali.

Organizacija slovenske naselbine v Egiptu. Znano je, da živi v Egiptu nekaj tisoč Slovencev, največ z Goriškega in s Krasa. Pred leti je v Egiptu živeči slovenski zdravnik poskusil organizirati te naseljence, a uspeha menda ni dosegel. Zdaj se je tega lotil založnik Andrej Gabršek, zoditelj narodno-napredne stranke na Goriškem. Z ladjom „Semiramis“ se je nedavno peljal v Egipt in obišče Aleksandrijo, Kairo, Port-Said in druge kraje, koder žive Slovenci, z namenom, da ustvari krepko narodno in gospodarsko organizacijo slovenski naselbini ob Nilu.

Velike vojaške vaje se bodo vršile letos v krajih okrog Ljubljane, Gorice, Beljaka in Celovca. Vaj se bo udeležilo okoli 60.000 mož.

Žena žrtev ljubezni do svojega moža. V Čikagu v Ameriki so pokopali ob velikanski udeležbi Hrvatice Marijo Starčević, ženo Gregorija Starčevića, ki se je ponesrečil pri neki eksploziji. Na mnogih mestih je bil ožgan do kosti. Zdravniki so izjavili, da ga morejo rešiti le, ako se izgorelim delom prida človeško meso. Žena njegova si je dala rezati mišice na roki in nogi. Rešila je moža, po tej strašni operaciji pa je nevarno obolela in kmalu umrla.

Grozna nesreča. V Homesteadu v Severni Ameriki se je po nepredvidnosti nekega italijanskega delavca velikanska zaloga dinamita razletela v zrak. Delavec je šel v magacin z žarečo pipo; najbrž mu je padel vroč pepel v kak sod z dinamitom in celi magacin je šel v zrak. Na 20 milj daleč na okrog so ljudje čutili nekaj potres zemlje vsled silnega razpoka in v Njujorku n. pr. so ljudje prestrašeni bežali na ulice, misleč, da je res potres. Še le ko so izvedeli resnico, so se pomirili in se povrnili v hiše. Nepredvidni delavec je bil na kosce raztrgan, tndi 30 drugih delavcev je usmrčenih.

Izreden otročji blagoslov. V Lajosszentpetru na Ogrskem je žena kmeta Baloga porodila četvoročke. Zdravo je vse, otroci in mati. Balog je dobil že dvakrat dvojčke in enkrat trojčke.

Mihanoviću, pesniku „Lepe naše domovine“, hočejo letos postaviti v Klanjcu na štajersko-hrvaški meji spomenik na tamošnjem trgu. Pesnik je spesnil omenjeno lepo pesem, ki je sedaj znana po vsem slovanskem svetu, v Zelnjaku blizu Klanjca ob meji. Mihanović Anton pl. Petropoljski se je rodil v Zagrebu 10. rženega cveta 1796. bil je c. kr. konzul in generalni konzul. Služboval je daleč po svetu, a počitnice je preživel v hrvaškem Zagorju, zlasti v bližini Klanjca. Umrl je l. 1861. tudi tam in je tam pokopan. Prispevke za spomenik sprejema blagajnik odbora g. Fr. Pančić, kr. poštar v Klanjcu.

Žrtve dela v Ameriki. V Združenih državah ponesreči se vsako leto 550.000 delavcev pri raznovrstnih industrijskih podjetjih. Čim bolj raste hitrost ameriških železnic, tem bolj se množi število žrtev, čim bolj napreduje rudarska industrija, tem več je žrtev. V ameriških tovarnah in livarnah za železo je bilo ubitih ali pohabljenih za vse življenje 225.000 ljudi. Na železnicah propade 94.000 ljudi; v rudnikih 12.000, pri poljedelskih opravilih 9000 žrtev in pri ostalih opravilih, pri zidanju hiš, kanalov, prekopov, tunnelov so dosegle žrtve število 235.000. Od ponesrečenih je 15% ubitih na mestu dela. Število za delo nesposobnih znaša danes v Združenih državah 10 milijonov. Med ponesrečenci je ogromna večina evropskih izseljencev. Krvava statistika, ki tudi govori o orjaškem napredku industrije in o moči kapitala.

Davki v naši državi. Direktnega davka je v Avstriji 512 milijonov, indirektnega, ki ga plačajo največ srednji stanovi, je 346 mil., carine na uvozu blaga doolja naša država 123 mil., od kolekov 49 mil., od pristojbin pri imenovanjih, dovoljenjih itd. 5 mil. Pristojbin pri prodajah in zapuščinah iztirja 108 mil. Vozni listki na železnicah dajejo državi 17 mil. Od loterije dobiva država na leto nad 30 mil., od državne tiskarne 6 mil., od soli pa 47 mil. Kadilci darujejo državi 236 milijonov na leto. Vseh dohodkov bo imela država letos nad 2 milijardi in 168 mil. kron.

Strah v blaznici. V grški blaznici v Jedinkulu, carigraskem predmestju, je umrl nedavno blaznik, ki so ga položili v rakev, da ga drugi dan pokopljejo. Ko je neki drugi blaznik to videl, šel je skrivoma v mrtvašnico k mrtvecu, ga vzel iz rakve, postavil v bližnjo omaro in se sam vlegel v rakev. Ko je drugo jutro prišel duhovnik, da bi blagoslovil ranjkega, vstane blaznik iz rakve. Duhovnik se je tako prestrašil, da se je onesveščen zgrudil in par trenutkov nato umrl. Ostali prisotni so zbežali v divjem kriku na vse strani. Ko so se ljudje nekoliko umirili, šli so spet v mrtvašnico, kjer so se nverili, da dozdevno oživel mrtvec ni bil pravi mrtvec. Na njih vprašanje, kje je mrtvec, pokazal jim je blaznik na omaro. Ko so jo odprli, padel je mrtvec z ropotom med nje. Zopet so mislili, da je oživel, in kričaje odhiteli na prosto. Šele čez dolgo časa se je ta stvar pojasnila docela in je ljudi minil grozen strah.

Prosveta in vojaštvo. Kako skrb poedine države za vojsko, kako za šolstvo in ljudsko naobrazbo sploh, dokazuje sledeča razpredelnica: Anglija troši za vojsko 25% vsega državnega proračuna, za prosveto pa le 6%, Francija 24% — 5%, Nemčija 13% — 7%, Danska 11% — 0%, Švedska 9% — 4%, Avstro-Ogrska 9% — 2%, Rumunska 9% — 5%, Norveška 8% — 4%, Belgija 8% — 5%, Švica 8% — 14%. Potemtakem trošijo za prosveto najmanj Italija in Avstro-Ogrska, potem Nemčija, Anglija in Francija, dočim je na vrhuncu Švica, ki troši za prosveto dvakrat več kakor za vojsko.

Železno mesto v Ameriki. V bližini Čikage, velikega mesta v severni Ameriki, kjer se križa 7 železnic, zgrade tovarniško in delavsko mesto za 100 do 150 tisoč prebivalcev. Za zgradbo je že zloženih 500 milijonov kron. Zdej napravljajo glavne ceste, ob katerih zgrade spomladi 297 delavskih hiš po 16 različnih načrtih. V vsaki hiši bo kopelj, parna ali plinova kurjava ter električna luč. Iz mesta bo vozila v Čikago električna železnica. Novo mesto bo edino svoje vrste, ameriška železna obrtnija utegne z njim nadkriliti vse industrije sveta, kar nameravajo Amerikanci doseči s kolikor mogoče čim izdelovanjem jekla in železa.

Poučni kotichek.

Nekaj o vojaščini.

(Dalje).

A. Kako je napraviti prošnjo za oproščenje od orožne vaje.

a) Za bolnike:

Kolek 1 K C. in kr. vojaško dopolnilno poveljstvo šte. v M.

Ker sem močno bolan, prosim, da se me oprosti orožnih vaj, h katerim sem poklican na dan in da se mi dovoli iste na jesen tega leta izvršiti.

Prilagam: izpričevalo aktivnega vojaškega zdravnika in svoj vojaški list.

V Cenkovi, dne 19.

I. I.

b) Za rezerviste, katerih rodbinske razmere so take, da jih doma neobhodno potrebujejo:

Kolek 1 K C. in kr. vojaško dopolnilno poveljstvo šte. v J.

Kakor je razvidno iz priloženega zdravniškega izpričevala, je moja mati nevarno zbolela za pljučnim katarjem. Vdovec sem z dvema otrokoma, oče mi je pa umrl že lani. Premoženja nimamo ter živimo le ob tem, kar pridelam jaz, ker sta otro še nedorasla. Ako odidem od doma, pustim svojce popolnoma brez pomoči v siromaštvu in lakoti.

Prosim tedaj, da se me oprosti letošnjih orožnih vaj, h katerim me kliče priloženi pozivni list na dan

Moj spremni vojaški list je priložen.

V Rajhenburgu, dne 19.

Anton Zalokar.

Uradno se potrjuje, da je gorenje resnično. A. A., župan. J. J., c. kr. okrajni glavar.

Slično se sestavljajo vse druge prošnje v gori navedenih slučajih.

B. Kdo je lahko oproščen redne vojaške službe?

Redne vojaške službe so lahko oproščeni potrjeni, ako je vzrok opravičen. Po opravičenem vzroku so pridejani potem k nadomestni rezervi. Taki tehtni vzroki so:

1. Edini sin očeta, ki ni zmožen za nobeno pridobitno delo, oziroma sin vdove, ali pa edini zet, ki se ni oženil v takih razmerah, v katerih prosi oprostitev redne vojaške službe.

2. Po očetovi smrti edini vnuk, ako ded (stari oče) nezmožen za pridobitno delo, ali ako je živa samo stara mati (babica), ako ti nimajo nobenega sina.

3. Edini lastni brat (pa tudi nezakonski brat) popolnoma siromašnih otrok, ali pa nezakonski brat očeta, ki je umrl in zapustil otroke.

Pravico oprostitev od redne vojaške službe imajo vsi omenjeni le tedaj, kadar je življenje roditeljev, deda, babice in sorodnikov odvisno od njegove delavske moči.

Pravtako so oproščeni in pridejani k nadomestni rezervi tudi vsi oni, katerih edini brat ali vsi bratje, oziroma zeti služijo:

a) v liniji ali v deželni brambi,

b) ako nimajo še 18 let ali

c) ako so radi duševne ali telesne napake nezmožni za vsako pridobitno delo.

O osvoboditvi vseh pa odločuje naborna komisija. Proti njenemu odločilu se lahko vloži priziv (rekurz), a ta na c. kr. poveljstvo deželne brambe.

Kako se napravijo tozadavne prošnje o tem prihodnjič.

Društvene vesti.

Šoštanjka čitalnica priredi na Velikonočni ponedeljek veliko veselico. Ob 3. uri popoldne uprizori „Divjega Lovca“, potem različne šaljive prizore, zvečer pa je pesni venček. Popoldanska vlaka prideta od obeh strani ob 2. uri, zvečer pa ob 7 1/4 uri: zjutraj ob 6. uri proti Celju, ob 9. uri proti Slov. Gradcu. Šoštanjka „Narodna godba“ proizvajala bode najnovejše koncertne in plesne točke.

Pevski in gledališki večer priredi središka šola dne 1. aprila, na velikonočni ponedeljek, v šolskih prostorih. Igrali se bosta igri: Veselja glas v prirodi in „Skrb in smrt“.

— Vstopnina: sedež 70 v, stojšče 30 v. Začetek ob 7. uri zvečer.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboraže v četrtek, dne 4. aprila t. l., ob 11. uri popoldne v okoliški šoli. — Spored: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja in odborove seje. 2. Društvena poročila in dopisi. 3. G. Šorn poroča o svojem delovanju v okrajnem šolskem svetu. 4. O „obrambi šole in učiteljstva“ (govori g. Pesek). 5. Slučajnosti in nasveti. — Pred zborovanjem in sicer točno ob 10. uri bo demonstriral pri šolskem čebelnjaku tovariš Wessiak o „izzimovanju čebel“. — Kakor je razvidno iz sporeda, bo zborovanje in demonstracija zelo zanimiva, upati je torej, da noben član ne izostane. Vljudo vabi k zborovanju tudi tovariše, ki niso udje našega društva. **Ziher**, predsednik.

EDINA SLOVANSKA DELNIŠKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA

Najugodnejše in najcenejše zavarovanje:

- Za slučaj smrti.
- Za slučaj smrti in doživetja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog.
- Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Najboljši zavarovalni pogoji:

- Zavarovani znesek se izplača popolnoma tudi v slučaju samomora, dvoboja, če je bilo zavarovanje dve leti brez prestanka v veljavi.
- Zavarovalne listine ne zapadejo, če so tri leta v veljavi, in če ni nanje podano posojilo.
- Zavarovalne listine, ki so bile vsled neplačane zavarovalnine zmanjšane ali zapadle, se more kadarkoli tekom treh mesecev obnoviti, to obnovenje ni odvisno od zdravstvenega stanja še živečega zavarovanca.
- Na zavarovalne listine, ki so najmanj tri leta v veljavi, dovoljuje družba posojila za zmerne obresti.
- Vojni riziko je v vseh zavarovanjih (izvzemši samo vojake po poklicu in osebe, ki izvršujejo vojaško službo pri mornarici) takoj od začetka in sicer do zneska kron 10.000 brezplačno všteto.

PRVA ČESKA SPLOŠNA DELNIŠKA NA ŽIVLJENJE DRUŽBA ZA ZAVAROVANJE

Pojasnila daje in cenike razpošilja zastopnik **A. Terček** v Celju Schillerjeva cesta št. 3.

Listnica uredništva.

Cenjeni somišljeniki!

Vsakdo bode uvidel, da nam je prostor za prihajajoča poročila silno tesno odmerjen in da bi v času volilnega boja potrebovali pravzaprav dnevnik. To je seveda v danem položaju nekaj nemogočega. Da pa bomo morali ravno volitvam do dne 14. maja posvečati največjo pozornost, je jasno. Zato prosimo cenj. somišljenike, naj nam posebej o društvenih nepolitičnih zborovanjih in o podobnem sporočajo vedno samo v par stavkih. Dolgi poročila ne moremo prijavljati. Dobrodošle pa so nam seveda vedno razne kratke dnevne novice. Prosimo cenj. somišljenike, naj v interesu stranke upoštevajo ta naš ukrep. Uredništvo.

G. Ivan Jebačin, trgovec in tovarnar v Ljubljani je naklonil „Društvu slovenskih književnikov“ za pirhe 100 kron kot drugi del ustanovnine. Odbor se velikodušnemu svojemu dobrotniku najiskrenejše zahvaljuje. — Slovenci smemo biti ponosni na to narodno tvrdko, ki nam je osnovala prvo tovarno za kavne surogate na slovanskem jugu ter s tem vsaj resnično zavedne odjemalce emancipirala od tuje, nam sovražne industrije. Toda v tem oziru še manjka v slovenskem občinstvu mnogo do vsestranske zavednosti. Še vedno se pokupi na Slovenskem do 80 odstotkov cikorijske, ki jo proizvajajo Nemci in Italijani, a katerih izdelki po izreku nepristranskih veščakov v splošnem ne dosegajo kakovosti Jebačinovih izdelkov. Dolžnost vsakega zavednega rodoljuba je tedaj, da poučuje gospodinje v svojem kraju, naj zahtevajo povsod cikorijo Jebačinove tovarne, ki je tako velikodušna podpornica naših narodnih društev, dočim tuje tovarne pomagajo vzdrževati našemu narodu najškodljivejše zavode.

POSESTVO

je naprodaj

na Spodnjem Štajerskem v lepem in prijaznem kraju. — Več se izve pri

Karol Cimperšku

trgovcu, Laški trg. 44 3-1

Dva poštena in pridna učenca

s primerno šolsko izobrazbo se sprejmeta v uk takoj

pri Zvezni trgovini v Celju.

Ponudbe pismeno na vodstvo Zvezne trgovine in tiskarne v Celju. 45 3-1

Proda hmelijske droge

po ugodni ceni 41 3-3

EMERIK KUKETZ, Žalec.

Pristnega vina

Ljutomerčana

lastnega pridelka od zadnjih letnikov ponuja po nizkih cenah (21) 10-6

Ivan Kočevar, velepos.

v Središču (Polstrau) ob južni železnici.

Darujte za „Narodni sklad“!

Brzojav

za vse gospode, kateri si žele za praznike elegantne, moderne in fine kravate, nadalje fine ovratnike in zapestnice, s svetovno znanim **„VERIGA“** srajce :: znakom **„VERIGA“** rokavice nogavice, žepne robce, naramnice in dežnike da so v vseh omenjenih predmetih ravno prišle nove pošiljke v velikanski množini. — Poštne pošiljke hitro in točno.

R. Stermecki & Celje

trgovska hiša manufakturnega in modnega blaga na debelo in drobno

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih štartane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol dsnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učitelstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatere vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najpreprostejše do najfinejše.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 9

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznано dobro blago. Solidna in točna postrežba.

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA!

Velik požar

zamore se lahko in : naglo pogasiti le s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke 129 odlikovanj!

Za spomladno gnojenje

kakor žitne in okopavne pridelke, travnike in :: pašnike, deteljišča, vinograde in sadno drevje ter zelenjadi je

Tomaževa žlindra

Zvezdna znamka

dokazano najboljšo umetno gnojilo, ki vsebuje fosforovo kislino.

Kdor pa gnoji s Tomaževo žlindro ali superfosfatom, gnojiti mora tudi na vsak način

s 40% kalijevo soljo

koje gnojilo je neprecenljive vrednosti.

Zajamčeno čisto Tomaževo žlindro z varstveno znamko in plombo opremljeno dodajajo

Tovarne za Tomasov fosfat zadr. z omejj. por. v **BERLINU W.**

Prodaja na vagone in malo

Trgovina z železnino

Merkur

Peter Majdič :: Celje.

Za radgonski in ljutomerski okraj **J. ŠKERLEC, Zg. Radgona**

Pojasnila

o porabi kaljevih gnojil daje brezplačno

Kmetijska pojasnjevalnica

v **GRADCU, Raubergasse št. 11.**